

Kommitté 8:

**Arbetsmarknad, utrikesfrågor,
migration, integration, familjerätt
och socialtjänst, kultur, idrott,
civilsamhälle**

Motioner: Familjerätt och socialtjänst

Centerpartiets partistämma 13–16 november 2025

Centerpartiet

Familjerätt och socialtjänst.....	3
Att få barn och bli förälder.....	3
8.22, 8.23, 8.24	3
Socialtjänst	6
8.25, 8.26, 8.27, 8.28, 8.29.....	6
Adoption och barns rättigheter	10
8.30, 8.31, 8.32	10
Arv och äktenskap.....	16
8.33, 8.34	16
Att-satser	19
8.22 Förbud kommersiellt surrogatmödraskap	23
8.23 Inför en tidsfrist för hävande av presumerat föräldraskap	24
8.24 Inför rätt till ersättning för förälder i samband med umgänge	26
8.25 Motion inför möjligheten för sociala investeringsbudgetar i Sveriges kommuner och regioner	27
8.26 Motion om delad kostnad för behandling av ungas psykiska ohälsa	28
8.27 Motion om godkända HVB-hem	29
8.28 Avskaffa anonyma anmälningar enligt socialtjänstlagen.....	31
8.29 De bortglömda kvinnorna i kriminalitet.....	33
8.30 Inför förbud mot internationella adoptioner.....	35
8.31 Motion ang adopterade personernas behov i livet	36
8.32 Motion – Fokus barn och unga	38
8.33 Motion angående civiläktenskap	39
8.34 Motion om förnyad familjerättslagstiftning i arvsfrågor	40

Familjerätt och socialtjänst

Familjerätt är ett brett område som berör många aspekter av familjelivet, så som äktenskap, skilsmässa, arv, men också om barns rätt till sina föräldrar.

Föräldrabalken är en lag som beslutades 1949. Även efter kompletteringar är det en lag som bygger på att en familj består av mamma, pappa och gemensamma barn. Allt annat är ett tillägg till lagen och skapar oreda. Centerpartiet anser att det behöver göras större justeringar i föräldrabalken som är anpassade efter de familjekonstellationer som gäller idag.

Centerpartiet anser också att barnperspektivet alltid ska beaktas i frågor som rör barn.

För Centerpartiet är alla människors lika rätt och värde en självklarhet och genomsyrar all vår politik.

Att få barn och bli förälder

[8.22](#), [8.23](#), [8.24](#)

[8.22.1](#) att införa ett förbud mot kommersiella surrogatmödraskap som sker utomlands.

[8.22.2](#) att näringsförbud ska kunna tilldelas personer som bidrar till att kringgå svensk lag om kommersiella surrogatmödraskap som genomförs utomlands.

[8.23.1](#) att en tidsfrist införs i föräldrabalken för att väcka talan om hävande av presumerat föräldraskap in linje med utredningens förslag.

[8.23.2](#) att tidsfristen sätts till 2 år för att tillgodose barnets trygghet och rätt.

[8.23.3](#) att informationen till de föräldrar som efter presumtion anges för barnet förbättras med tydlig information om rättigheter, skyldigheter och tidsfrister.

[8.24.1](#) att Centerpartiet verkar för att den våldsutsatta föräldern inte ska drabbas ekonomiskt om den måste skjutsa barn till umgänge med den våldsutövande föräldern.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna vill se ett flertal regleringar kring värdmoderskap, adoption, anonyma anmälningar till Socialtjänsten samt begränsningar för att häva föräldraskap.

Ett tillvägagångssätt för ofrivilligt barnlösa att kunna bli föräldrar är värdmoderskap eller så kallat surrogatmoderskap. Metoden är särskilt aktuell för manliga samkönade par och för kvinnor som saknar livmoder, stöter bort foster eller inte kan genomgå en graviditet. Metoden är inte tillåten i Sverige men i ett flertal EU-länder. Trots att metoden inte är tillåten förekommer värdmoderskap även i Sverige genom att svenska par skaffar barn med hjälp av en värdmoder i ett annat land eller genom att en svensk värdmoder insemineras utomlands.

Motionären vill att värdmoderskap utomlands ska förbjudas. Centerpartiet anser att genom att tillåta altruistiskt värdmoderskap i Sverige minskar risken att surrogatarrangemang genomförs i länder där surrogatarrangemanget bygger på att värdmodern ersätts ekonomiskt och därmed har sämre förutsättningar att fatta ett självständigt beslut. Det är i första hand på så sätt risker med

37 surrogatarrangemang utomlands kan förhindras. Om det sker i Sverige kan vi säkerställa att det är
38 svensk etik och moral som gäller, både värdmoderns rätt till abort, hur eventuella skador på barnet
39 ska hanteras eller blivande föräldrarnas förändrade situation.

40 På EU-nivå har frågan om surrogatmoderskap diskuterats. I antittraffickingdirektivet betonade
41 Europaparlamentet att påtvingad transport av kvinnor i syfte att använda dem i surrogatmoderskap
42 ska kunna falla under brottsrubriceringen människohandel. I en resolution om mänskliga rättigheter
43 och demokrati från 2016 tar Europaparlamentet tydlig ställning emot kommersiellt
44 surrogatmoderskap eftersom parlamentet anser att kvinnors kroppar behandlas som handelsvaror,
45 vilket särskilt skadar utsatta kvinnor i utvecklingsländer. Europaparlamentet uppmanar också
46 medlemsländerna till ett förbud av kommersiellt surrogatmoderskap. Partistyrelsen anser att det är
47 bra att Europaparlamentet agerar i frågan men partistyrelsen anser dock inte att det är möjligt att
48 förbjuda värdmoderskap utomlands eftersom det inte rör vår svenska lagstiftning, eller lämpligt att
49 straffa personer som fått barn genom värdmoderskap utomlands eftersom det i första hand skulle
50 drabba det redan födda barnet.

51 Om värdmoderskap blir tillåtet i Sverige kommer efterfrågan efter kommersiellt värdmoderskap
52 utomlands att minska. Partistyrelsen anser därför att lösningen är att tillåta värdmoderskap i
53 Sverige, snarare än att ge verksamheter i Sverige som arbetar med kommersiella värdmoderskap
54 näringsförbud.

55 Motionären anser att hävande av föräldraskap ska begränsas. I samband med utvidgningen av
56 föräldraskapspresumtionen till att även omfatta samkönade gifta par/registrerade partners,
57 påtalade flera remissinstanser problematiken med hävande av föräldraskap och att dessa fall skulle
58 kunna komma att bli vanligare om fler föräldraskapspresumtioner infördes. Oron är befogad.
59 Regleringen gällande hävande av föräldraskap är redan i dag otillfredsställande sett till barnets
60 bästa. Efter ändringen av lagstiftningen 2019 kan faderskap hävas om barnet kommit till genom
61 exempelvis insemination i hemmet med donerade spermier, genom assisterad befruktning vid en
62 klinik utomlands som inte är behörig eller vid klinik utomlands med donerade spermier från okänd
63 donator, som barnet inte kommer kunna få ta del av uppgifter om.

64 När föräldraskapspresumtionen nu utökats till att även omfatta samkönade par, kommer fler barn
65 som omfattas av föräldraskapspresumtion att ha kommit till på de sätt som hävandelagstiftningen
66 särskilt pekar ut. Fler barn riskerar därmed att förlora en förälder, och i många fall även en
67 vårdnadshavare. Att begränsa möjligheten att häva ett föräldraskap har därför setts över i SOU
68 2022:38 Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv. Utredningen föreslår att man
69 ska kunna väcka talan om hävande av ett presumerat föräldraskap inom tre år från barnets födelse
70 och Centerpartiet står bakom detta förslag. Partistyrelsen anser därför inte att tidsbegränsningen
71 ska förkortas ytterligare. Partistyrelsen delar dock motionärens uppfattning att tydlig information
72 om rättigheter, skyldigheter och tidsfrister behöver ges till föräldrarna i samband med att
73 lagändringen görs.

74 Motionären anser att en tidigare våldsutsatt förälder med delad vårdnad inte ska drabbas
75 ekonomiskt när föräldern skjutsar barnet till den andra föräldern. För Centerpartiet är det självklart
76 att om det är klarlagt att en förälder utsatt personer i familjen för våld, trakasserier eller andra
77 kränkningar, ska detta anse som en klar brist i omsorgs- och föräldraförmågan. I de fall det föreligger
78 en framtida risk för våld, hot eller fridskränkningar så ska den person som riskerar att göra sig skyldig
79 till sådana handlingar inte ha del i vårdnaden.

Partistyreliens nya att-satser

1. att information till de personer som efter presumption anges som föräldrar för barnet förbättras vad gäller rättigheter, skyldigheter och tidsfrister.

80

Förslag till beslut: Besvarad

[8.23.1](#) att en tidsfrist införs i föräldrabalken för att väcka talan om hävande av presumerat föräldraskap in linje med utredningens förslag.

[8.23.3](#) att informationen till de föräldrar som efter presumption anges för barnet förbättras med tydlig information om rättigheter, skyldigheter och tidsfrister.

[8.24.1](#) att Centerpartiet verkar för att den våldsutsatta föräldern inte ska drabbas ekonomiskt om den måste skjutsa barn till umgänge med den våldsutövande föräldern.

81

Förslag till beslut: Avslag

[8.22.1](#) att införa ett förbud mot kommersiella surrogatmödraskap som sker utomlands.

[8.22.2](#) att näringsförbud ska kunna tilldelas personer som bidrar till att kringgå svensk lag om kommersiella surrogatmödraskap som genomförs utomlands.

[8.23.2](#) att tidsfristen sätts till 2 år för att tillgodose barnets trygghet och rätt.

82

Aida Karimli, Centerkvinnorna och Abir Al-Sahlani reserverar sig till förmån för bifall till 8.22.1 och 8.22.2 (Centerkvinnorna 3.1 och 3.2).

Motivering:

Det finns mängder av rapporter om allvarliga missförhållanden i surrogatindustrin, där kvinnor och barn exploateras och drabbas. Centerkvinnornas feminism sträcker sig över Sveriges gränser, och att blunda för de fruktansvärda missförhållandena som vi vet om, är inte förenligt med vår syn på feminism, jämställdhet och mänskliga rättigheter. För mig är det därför självklart att svenskar och svenska företag inte ska bidra till en industri som dokumenterat utnyttjar utsatta kvinnor. Vi reserverar oss till förmån för bifall.

83

84 Socialtjänst

85 [8.25](#), [8.26](#), [8.27](#), [8.28](#), [8.29](#)

86 [8.25.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen utreder möjligheten att införa sociala
87 investeringsbudgetar för Sveriges kommuner och regioner. Utredningen ska innefatta förslag på
88 nödvändiga lagändringar och riktlinjer för hur sociala investeringar kan redovisas och följas upp över
89 tid.

90 [8.26.1](#) att kostnaden för placeringar på SIS, HVB och i förstärktfamiljehemsvård skall delas mellan
91 regionen och kommunen.

92 [8.27.1](#) att ett nationellt register över godkända HVB-hem införs.

93 [8.27.2](#) att samtliga HVB-hem genomgår en certifieringsprocess och regelbundna kvalitetskontroller.

94 [8.27.3](#) att kommuner och socialtjänster får tillgång till registret för att underlätta beslut om
95 placeringar.

96 [8.27.4](#) att en central myndighet får ansvar för tillsyn och administration av registret.

97 [8.27.5](#) att oseriösa HVB-hem snabbt ska kunna förbjudas att bedriva verksamhet.

98 [8.28.1](#) att Centerpartiet ställer sig bakom det som anförs i motionen.

99 [8.28.2](#) att Centerpartiet verkar för att socialtjänstlagen ändras så att anonyma anmälningar mot barn
100 och föräldrar inte längre tillåts.

101 [8.28.3](#) att Centerpartiet verkar för att socialtjänstlagen ändras så att anonyma anmälningar mot
102 föräldrar inte längre tillåts, samtidigt som skyddet för anmälarens identitet kvarstår.

103 [8.29.1](#) att SiS-hemmen i sin nuvarande form reformeras och anpassas så att varje placerad individ
104 har möjlighet till en trygg tillvaro.

105 [8.29.2](#) att inrätta en ny boendeform för utsatta tjejer som möter deras behov.

106 [8.29.3](#) att det sker omfattande förbättringar inom HVB och att de barn och ungdomar som befinner
107 sig där ska ha rätt till en trygg tillvaro och vård.

108 [8.29.4](#) att det i SiS nya organisation, samt på HVB-hem, satsas på ett framtidsförberedande arbete,
109 så att den placerade individen ska kunna klara sig självständigt i samhället i framtiden.

110 [8.29.5](#) att kommuner aktivt arbetar med att säkerställa en jämställd socialtjänst med likvärdiga
111 bemötanden.

112 Partistyrelsens yttrande

113 Centerpartiet vill ha en förebyggande socialtjänst, med tidiga insatser baserad på kunskap och
114 evidens. Sociala utfallskontrakt och sociala investeringar har använts både i kommuner och regioner
115 och de kan vara ett bra sätt att lösa problem där flera aktörer behöver samverka över tid.

116 Regeringen har gett Folkhälsomyndigheten och Vinnova i uppdrag att utveckla ett långsiktigt
117 nationellt stöd för innovativa utfallsfokuserade arbetssätt och investeringsmodeller, såsom sociala
118 utfallskontrakt. Det finns idag inget hinder för kommuner och regioner att implementera och
119 använda sig utav sociala investeringar utan det handlar snarare om politisk vilja. Det förebyggande
120 arbetet ska vara en naturlig del av kommunernas arbete och sociala investeringar är ett sådant

121 verktyg. Vad gäller frågan om författningsändringar för sociala investeringsbudgetar får
 122 myndigheterna utröna sådana behov och partistyrelsen ser framemot att följa arbetet.

123 Kommunernas kostnader för placerade barn på SiS, HVB och familjehem har ökat dramatiskt de
 124 senaste åren. Kostnaden har ökat i takt med att fler barn behöver placeras och dessutom har stora
 125 vårdbehov. Fler barn har kopplingar till kriminalitet och kopplingar till organiserad brottslighet vilket
 126 ställt höga krav på HVB-hemmen när SiS många gånger varit fullt. Den statliga ungdomsvården
 127 måste reformeras och byggas ut för att undvika skenande kostnader för kommunerna.
 128 Socialnämnderna har det övergripande ansvaret för placeringen och vården på hemmet men
 129 samverkan med hälso- och sjukvården är mycket viktig. Partistyrelsen ser behov av att regionerna
 130 verkligen tar vårdansvaret för barn och unga, och tillgången till t.ex. barn- och ungdomspsykiatrisk
 131 vård måste förbättras hela i landet. Partistyrelsen anser dock inte att det är ändamålsenligt att
 132 fördelningen av ansvar eller kostnader för placeringar görs om och delas mellan kommuner och
 133 regioner. Det förebyggande arbetet mot ohälsa bland barn och unga är dessutom ett delat ansvar
 134 idag. Partistyrelsen avslår därför förslaget om att kostnaden för placeringar på SiS, HVB och i
 135 förstärkt familjehemsvård skall delas mellan regionen och kommunen.

136 Sedan år 2022 finns ett nationellt register över HVB-hem, stödboenden för barn och unga samt
 137 särskilda ungdomshem. Det är en informationsinfrastruktur för att tillgängliggöra och automatisera
 138 utlämnande av myndighetens tillsyn- och tillståndsinformation. Syftet är att tillgängliggöra
 139 information över HVB för barn och unga för kommuner. Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
 140 utövar tillsyn över de aktuella boendeformerna och det omfattar regelbundna inspektioner minst en
 141 gång per år. Verksamheterna bedrivs enligt stöd i socialtjänstlagen (SoL) och verksamheten behöver
 142 tillstånd från IVO. Utvecklingen med allt fler placerade barn och oseriösa eller kriminella aktörer i
 143 verksamheterna har dock visat att både tillståndsgivningen, kontrollerna och samverkan mellan
 144 myndigheter, kommuner och regioner brister. Det är helt oacceptabelt. I slutändan handlar det om
 145 att barn inte får rätt vård och behandling och på sikt urholkas vårt välfärdssamhälle. IVO har ett
 146 flertal pågående uppdrag som handlar om att se över tillstånds- och ägarprövningen och för att
 147 motverka välfärdsbrottslighet. Centerpartiet driver på för att kontrollerna och uppföljningen av
 148 dessa verksamheter kraftigt förstärks.

149 Motionärerna vill att SiS-hemmen reformeras, att inrätta en särskild boendeform för kvinnor och att
 150 det inom både SiS och HVB-hem satsas på ett framtidsförberedande arbete. Motionärerna vill vidare
 151 att kommuner aktivt ska arbeta med att säkerställa en jämställd socialtjänst.

152 Kriminalvården, SiS, HVB-hem och socialtjänsten generellt står såklart under stor påverkan när den
 153 grova organiserade brottsligheten växer, blir förrådd och utökar sin nyrekrytering på ett allt mer
 154 aggressivt och sofistikerat sätt. Fler intagna behöver plats, fler barn med stora vårdbehov som ställer
 155 nya högre säkerhetskrav behöver placeras. Såväl Kriminalvården som SiS och HVB-hemmen går
 156 huvudsakligen på överkapacitet, med bristande vård- och behandlingsutrymme som följd. När allt
 157 fler unga tjejer och kvinnor också ska slussas in i systemet, blir det uppenbart att det ofta saknas ett
 158 genomtänkt och etablerat jämställdhetsarbete i alla delar. För Centerpartiet är det självklart att den
 159 utbyggnad och kapacitetshöjning som Kriminalvården nu står inför tveklöst måste innefatta ett
 160 jämställdhetsperspektiv. Såväl mottagande som behandling måste genomsyras av syftet och målet
 161 om en jämställd Kriminalvård som kan bemöta alla intagna på ett rättvist, jämställt och
 162 ändamålsenligt sätt. Under de senaste åren har det alltmer framkommit att SiS inte klarar av sitt
 163 uppdrag. Flödet av ständigt nya och dramatiska larmrapporter om den statliga ungdomsvården är
 164 både ovärdigt och oacceptabelt. Centerpartiet välkomnar därför den utredning om reformering av
 165 den statliga barn- och ungdomsvården för en trygg och kvalitativ vård som lämnat sitt betänkande
 166 under 2025. Tyvärr tillsattes utredningen alldeles för sent och det kommer därför att ta flera år

167 innan en ny lagstiftning kan implementeras. Vare sig barn och unga som bor på ett Sis-hem i dag,
168 eller personalen som varje dag går till jobbet i en osäker arbetsmiljö, kan vänta på utredningen.
169 Centerpartiet anser därför att regeringen behöver kliva in och se till att andra myndigheter, såsom
170 Kriminalvården med stöd av Socialstyrelsen, omedelbart tar över ansvaret för ungdomarna som är
171 dömda enligt LSU. En reformering av SiS i dess nuvarande form är därför inte lämpligt, men syftet
172 med de åtgärder som vidtas i avvaktan på kommande förändringar måste självklart tillse en säker
173 och trygg tillvaro för alla placerade. Partistyrelsen förutsätter att den kommande reformen tillser en
174 trygg, ändamålsenlig, framtidsförberedande och anpassad vård och placering för både utsatta tjejer
175 och killar. Någon ytterligare särskild boendeform för tjejer, utöver de åtgärder vi nu förespråkar är
176 därmed inte nödvändig.

177 Motionären föreslår att anonyma anmälningar till socialtjänsten inte längre ska tillåtas. Det
178 förekommer att anonyma anmälningar används på ett otillbörligt sätt, där syftet i första hand inte är
179 att skydda barnet från fara. Det är dock upp till Socialtjänsten att värdera och granska de
180 anmälningar som kommer in, och bedöma om det finns grund för att vidta åtgärder. Konsekvensen
181 av ett totalt förbud skulle innebära att Socialtjänsten inte kan agera när en anonym person hör av sig
182 om att ett barn far illa, trots att anmälan kan gälla ett barn som behöver hjälp.

183 Partistyrelsen anser därför att ett förbud inte bör införas. Partistyrelsen konstaterar samtidigt att det
184 förekommer att anställa i exempelvis skola eller förskola inte alltid gör en anmälan av rädsla för
185 barnets föräldrar, trots att de är skyldiga att orosanmäla vid misstanke om att barnet far illa.
186 Partistyrelsen föreslår därför stämman att besluta att anställda med anmälningsskyldighet
187 fortsättningsvis ska göra icke-anonyma anmälningar till socialtjänsten, men att det vid behov och vid
188 risk för den anställdas säkerhet ska vara möjligt för att vara anonym för vårdnadshavarna.

Partistyrelsens nya att-satser

1. att anställda med anmälningsskyldighet fortsättningsvis ska göra icke-anonyma anmälningar till socialtjänsten, men att det vid behov och vid risk för den anställdas säkerhet ska vara möjligt att vara anonym för vårdnadshavarna.

189

Förslag till beslut: Besvarad

[8.25.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen utreder möjligheten att införa sociala investeringsbudgetar för Sveriges kommuner och regioner. Utredningen ska innefatta förslag på nödvändiga lagändringar och riktlinjer för hur sociala investeringar kan redovisas och följas upp över tid.

[8.27.1](#) att ett nationellt register över godkända HVB-hem införs.

[8.27.2](#) att samtliga HVB-hem genomgår en certifieringsprocess och regelbundna kvalitetskontroller.

[8.27.3](#) att kommuner och socialtjänster får tillgång till registret för att underlätta beslut om placeringar.

[8.27.4](#) att en central myndighet får ansvar för tillsyn och administration av registret.

[8.27.5](#) att oseriösa HVB-hem snabbt ska kunna förbjudas att bedriva verksamhet.

[8.29.1](#) att SiS-hemmen i sin nuvarande form reformeras och anpassas så att varje placerad individ har möjlighet till en trygg tillvaro.

[8.29.2](#) att inrätta en ny boendeform för utsatta tjejer som möter deras behov.

[8.29.3](#) att det sker omfattande förbättringar inom HVB och att de barn och ungdomar som befinner sig där ska ha rätt till en trygg tillvaro och vård.

[8.29.4](#) att det i SiS nya organisation, samt på HVB-hem, satsas på ett framtidsförberedande arbete, så att den placerade individen ska kunna klara sig självständigt i samhället i framtiden.

[8.29.5](#) att kommuner aktivt arbetar med att säkerställa en jämställd socialtjänst med likvärdiga bemötanden.

190

Förslag till beslut: Avslag

[8.26.1](#) att kostnaden för placeringar på SIS, HVB och i förstärktfamiljehemsvård skall delas mellan regionen och kommunen.

[8.28.1](#) att Centerpartiet ställer sig bakom det som anförs i motionen.

[8.28.2](#) att Centerpartiet verkar för att socialtjänstlagen ändras så att anonyma anmälningar mot barn och föräldrar inte längre tillåts.

[8.28.3](#) att Centerpartiet verkar för att socialtjänstlagen ändras så att anonyma anmälningar mot föräldrar inte längre tillåts, samtidigt som skyddet för anmälarens identitet kvarstår.

191

Adoption och barns rättigheter

[8.30](#), [8.31](#), [8.32](#)

[8.30.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Sverige omedelbart inför ett förbud mot internationella adoptioner för att säkerställa barnets rätt till skydd från oegentligheter och exploatering.

[8.30.2](#) att Centerpartiet ska arbeta för att utreda och säkerställa rättvisa och upprättelse för adopterade som blivit offer för oegentligheter i tidigare adoptioner.

[8.30.3](#) att Centerpartiet ska verka för att adopterade som utsatts för oegentligheter ges rätt till adekvat psykosocialt och juridiskt stöd för att hantera konsekvenserna av sin adoption.

[8.31.1](#) att MFOF, socialtjänst, hälsosjukvården, utbildningssystem skall ha systematiskt synsätt för att implementera förebyggande åtgärder för att minska Adopterades hälso-sårbarhet.

[8.31.2](#) att MFOF ska instifta sökbart ekonomiskt bidrag för adopterade för att täcka utgifter för ursprungssökning, återresa till ursprungsland, översättning / tolk, juristhjälp.

[8.31.3](#) att uppdra Socialstyrelsen (klinisk genetik) komponera genetisk panel för screening av adopterade ang vanligaste och allvarligaste monogena metabola sjukdomar och cancerformer. (Adopterade lämnar inte PKU prov som samtliga svenska nyfödda lämnar in, där ingår screening av 24 monogena sjukdomar).

[8.31.4](#) att genom forskning, workshops, föreläsningar sprida kunskap om adopterades specifika hälsorisker och högre mortalitet för skola, socialtjänst, och hälsosjukvård, mödravården.

[8.31.5](#) att sjukvården ska ha kompetens att stödja adopterade som är nyblivna föräldrar (föräldrastöd innan och efter förlösning) med stödsamtal av psykolog/ barnmorska med specifika kunskap om adopterades anknytnings problematiken

[8.31.6](#) att adopterade skall ha möjlighet till stödsamtal livet ut inom ramen av högkostnadsskydd hos psykolog, socionom, kurator (samtliga med kunskap och erfarenhet om adoptiva personens sårbarhetsprofil).

[8.31.7](#) att instifta kompetenscentrum för adopterades hälsa där multidisciplinära team som har utbildning och erfarenhet av adopterade personers behov skall jobba både individuellt med adopterade samt i grupp. Multidisciplinära teamet bör bestå av allmänläkare, barnläkare psykolog, psykiatriker, kurator, fysioterapeut, arbetsterapeut, genetiker, barnmorska.

[8.31.8](#) att adopterade skall ha rätt till hemspråksundervisning.

[8.31.9](#) att adopterade skall ha rätt till sin födelseattest.

[8.32.1](#) att öka fokus och utrymme i budgeten för mer resurser på förebyggande åtgärder för våra barn och unga att de hamnar i utanförskap, och ha det som ett specifikt avsatt område.

[8.32.2](#) att Centerpartiet arbetar för att tillsätta en noll-vision mot barnfattigdom.

[8.32.3](#) att Centerpartiet arbetar för att utöka ansvaret för myndigheten Barnombudsmannen, så den får även arbeta med förebyggande åtgärder och inte bara informativa insatser.

[8.32.4](#) att vid ett regeringsskifte där Centerpartiet ingår i regeringsunderlaget, ska Centerpartiet arbeta för att tillsätta en barn- och ungdomsminister med ett tydligt uppdrag att minska

229 barnfattigdomen, förebyggande arbete mot utanförskap och gängkriminalitet, för att hålla ihop
230 detta arbete med ett tydligt ansvar.

231 Partistyrelsens yttrande

232 Motionärerna vill på olika sätt stötta och hjälpa adopterade barn, adressera de oegentligheter som
233 förekommit inom internationella adoptioner samt stärka barns rättigheter generellt.

234 Motionären anser att internationella adoptioner bör förbjudas. Sedan 1970 talet har föräldrar
235 kunnat adoptera barn internationellt. Adoptionerna förmedlades precis som idag av föreningar.
236 Föreningarna bildades för att hjälpa föräldrar och barn redan innan svenska myndigheter skapade
237 regelverk runt auktorisationen.

238 Antalet adoptioner har minskat de senaste åren, 2024 adopterades 54 barn till Sverige. En liknande
239 minskning har skett i de andra nordiska länderna. Några orsaker kan vara att situationen i
240 ursprungsländer där adoption internationellt tidigare varit vanligt har förbättrats, att andra metoder
241 för ofrivilligt barnlösa blivit vanligare (IVF, värdmoderskap), samt att vissa länder av politiska skäl
242 stoppat internationella adoptioner.

243 De senaste åren har det uppdagats att adoptioner i vissa länder inte skett på ett korrekt sätt och det
244 finns personer i Sverige som adopterats utan den biologiska familjens vilja eller vetskap. Det är en
245 stor tragedi för alla berörda. För att se över systemet tillsattes Adoptionskommissionen 2021.
246 Kommissionen lämnade sitt betänkande i juni 2025 och föreslår att möjligheten att adoptera ska
247 avvecklas gradvis, med undantag för när det finns en relation mellan den sökande och barnet. Ett
248 viktigt skäl är att Adoptionskommissionen konstaterar att svenska myndigheter inte har möjlighet
249 eller rätt att fullt ut kontrollera de processer som genomförs i andra länder och att Sverige därmed
250 inte kan garantera att det inte förekommer oegentligheter i de länder som de svenska aktörerna
251 samarbetar med. Kommissionen konstaterar också att det bör vara barnets behov som styr och inte
252 ett mottagarlands efterfrågan på barn vilket ofta varit utgångspunkten. Ett annat skäl är att
253 Barnkonventionen och 1993 års Haagkonvention betonar att det bästa för ett barn är att växa upp i
254 sitt hemland.

255 Även om kommissionens slutsats är att internationell adoption ska avvecklas, lyfter man fram att
256 internationell adoption som ger möjlighet för ett barn att växa upp i ett permanent hem i ett enskilt
257 fall kan vara för barnets bästa. Det lyfts också fram att om barnets intressen ska vara styrande
258 framåt bör det vara barnets hemland som efterfrågar en familj i Sverige och inte Sverige som
259 efterfrågar barn för adoption.

260 Centerpartiet menar att de oegentligheter som Adoptionskommissionen konstaterar har förekommit
261 vid internationella adoptioner är mycket allvariga. Det är tydligt att det sätt internationella
262 adoptioner hittills har organiserats på, inte är optimalt vare sig när det gäller utredningar, beslut,
263 förmedling, rättssäkerhet eller dokumentation. För Centerpartiet är det självklart att adoption
264 endast får ske när det sammantaget utifrån rådande situation är det bästa för barnet. Tyvärr har
265 detta inte alltid varit utgångspunkten. Precis som kommissionen föreslår anser vi fortsättningsvis att
266 adoption ska få ske när det finns en personlig relation mellan den sökande och barnet. Det är också
267 rimligt att överväga om ansvaret ska flyttas till staten precis som kommissionen föreslår.
268 Centerpartiet anser dock inte att möjligheten till adoption i andra fall bör uteslutas om det går att
269 garantera att processen är rättssäker, att det är barnets hemland som efterfrågar en familj i Sverige
270 och adoptionen sammantaget är det bästa för det enskilda barnet. Vi anser därför att
271 adoptionsförfarandet bör göras om och bli rättssäkert. Ännu högre krav skulle sannolikt innebära att

272 färre adoptioner kan genomföras, men vi ser hellre att möjligheten kvarstår för att inte förhindra en
 273 adoption av ett barn där alla krav är uppfyllda och adoptionen är det bästa för barnet.

274 Partistyrelsen delar därför inte motionärens bedömning om att ett totalt förbud av internationella
 275 adoptioner bör införas, utan ser i första hand att åtgärder för att stärka rättssäkerheten i
 276 adoptionsprocessen bör vidtas.

277 Motionären lyfter att det finns ett stort behov av att ge upprättelse till adopterade som blivit utsatta
 278 för oegentligheter, samt ge ekonomiska bidrag till adopterade för ursprungssökning.

279 Adoptionskommissionen föreslår i sitt betänkande att staten bör gå ut med en offentlig ursäkt till de
 280 som adopterats och deras familjer för de oegentligheter som förekommit. Kommissionen föreslår
 281 också ett nationellt resurscentrum för adopterade med olika typer av stöd, bland annat
 282 ursprungssökning samt ett resebidrag. Centerpartiet står bakom dessa förslag.

283 Motionärerna lyfter behovet av ett samlat stöd till adopterade genom hela livet, psykologisk hjälp,
 284 stöttning när adopterade själv blir föräldrar och rätten till dokumentation som adopterad. Efter att
 285 ett barn adopterats till Sverige är kommunerna ansvariga för att bistå med det stöd som barnet
 286 behöver. Det kan vara mer eller mindre stöd, beroende på hur barn och familj mår. En rapport från
 287 MFOF pekar på den utbredda psykiska ohälsan bland adopterade. Statistiken visar också att det är
 288 en högre andel av dessa barn som lider av psykisk ohälsa än andra barn i samma ålder. Med tanke på
 289 att det är väldigt få adoptioner som idag sker internationellt så minskar kunskap och erfarenhet när
 290 det gäller hur stödet ska ske till dessa barn, ungdomar och familjer.

291 Det har funnits brister kring dokumentation av adopterade. Det är viktigt att ansvarig myndighet får
 292 ansvar för att samla in information centralt om de adopterade så att den som är adopterad kan få
 293 information om sin bakgrund. Med det som kommit i ljuset avseende tidigare adoptioner blir det
 294 tydligt att det sätt på vilket internationella adoptioner hittills har organiserats inte är optimalt vare
 295 sig när det gäller utredningar, beslut, förmedling, rättssäkerhet eller dokumentation. Centerpartiet
 296 anser därför att en översyn behöver göras hur framtida adoptioner ska organiseras, hur det
 297 individuella stödet ska ske samt eventuella lämpliga författningsändringar vad gäller arkiv och
 298 dokumentation kring tidigare och framtida adoptioner. Det är därför bra Adoptionskommissionen
 299 ser över dessa frågor.

300 Det är också viktigt att öka och sprida kunskap om adopterades situation. Vi är därför positiva till att
 301 Adoptionskommissionen förslag om ett nationellt resurscentrum för adopterade personer som bland
 302 annat ska bidra med kunskapshöjande stöd till närstående, allmänheten och till yrkesverksamma
 303 som i sitt arbete möter adopterade personer.

304 Motionären lyfter behovet av screening för adopterade genom PKU-prov. PKU-provet tas på alla
 305 nyfödda i Sverige för att kunna upptäcka ett antal sällsynta sjukdomar. Den nationella
 306 rekommendationen är att alla adoptivbarn och barn som invandrat till Sverige upp till 8 års ålder bör
 307 ta provet. Upp till 18-års ålder erbjuds dessutom dessa barn att ta PKU-prov. Centerpartiet anser att
 308 den ordning som gäller idag för PKU-prov för adopterade är ändamålsenlig och föreslår inga
 309 förändringar.

310 Motionärens anser att adopterade ska ha rätt till hemspråk. Det finns redan idag möjlighet för
 311 adopterade barn att läsa modersmålsundervisning förutsatt att man har grundkunskaper i språket.
 312 Detta tycker Centerpartiet är en bra ordning.

313 Motionären lyfter behovet av att förhindra att barn hamnar i utanförskap, motverka barnfattigdom
 314 och att lägga fokus på frågorna genom att vid ett regeringsskifte tillsätta en barn- och

315 ungdomsminister. För Centerpartiet är det självklart att alla barn och unga har rätt till trygghet och
316 framtidstro, att bli väl omhändertagna och att växa upp i ett hem utan våld. Samtidigt är det allt för
317 många barn i Sverige som far illa. Det kan vara barn vars föräldrar behöver stöd och hjälp, barn som
318 är i samhällets vård men där samhället misslyckats med att skydda barnen eller barn som bor i
319 utsatta områden och tvångsrekryteras av gängkriminella. Mycket hade behövt ske långt tidigare,
320 men nu står vi där vi står och måste se till att vända utvecklingen.

321 Orsaken är att det finns strukturella problem i samhället som är mångfacetterade. Detta trots att
322 bankonventionen är lag och barnets bästa ska beaktas i alla lägen. Centerpartiet har länge drivit på
323 för att på olika sätt att förbättra barns situation, men nu är det dags att ta ett helhetsgrepp om
324 barnrättsfrågor. Därför anser vi att en barnrättskommitté bör tillsättas som kan peka ut vilka
325 områden som behöver reformeras. Politiken måste fokusera på att skapa ett klimat där barns bästa
326 är högsta prioritet, inte att plocka politiska poäng. I detta arbete måste det finnas en långsiktighet
327 som sträcker sig över mandatperioderna. Förutom politisk enighet krävs också bättre samverkan
328 mellan kommun, region och staten. Även barn och barnrättsorganisationer och privata utförare
329 behöver involveras i arbetet i alla steg.

330 För Centerpartiet är det viktigaste att lösa de stora problem som finns i samhället med
331 barnrättsfrågor. Vi tror att tillsättandet av en barnrättskommitté är en viktig del av lösningen.
332 Huruvida en barn- och ungdomsminister tillsätts eller inte blir upp till framtida
333 regeringsförhandlingar att avgöra.

334 Motionären anser att barnombudsmannen även ska arbeta med förebyggande insatser.
335 Centerpartiet anser att barns klagorätt bör stärkas ytterligare genom att Barnombudsmannen ske få
336 befogenhet att driva enskilda ärenden. Det skulle ge Barnombudsmannen möjlighet att medverka till
337 att många barn och unga som fått sina rättigheter kränkta ges möjlighet till upprättelse. Detta skulle
338 stärka barns klagorätt enligt det tredje tilläggsprotokollet vid ett tillträde liksom barns klagorätt
339 överlag. Vi anser dock att det i första hand är skolan och socialtjänsten tillsammans med andra
340 aktörer som i första hand ska fokusera på det förebyggande arbetet.

341

Förslag till beslut: Besvarad

[8.30.2](#) att Centerpartiet ska arbeta för att utreda och säkerställa rättvisa och upprättelse för adopterade som blivit offer för oegentligheter i tidigare adoptioner.

[8.30.3](#) att Centerpartiet ska verka för att adopterade som utsatts för oegentligheter ges rätt till adekvat psykosocialt och juridiskt stöd för att hantera konsekvenserna av sin adoption.

[8.31.1](#) att MFOF, socialtjänst, hälsosjukvården, utbildningssystem skall ha systematiskt synsätt för att implementera förebyggande åtgärder för att minska Adopterades hälso-sårbarhet.

[8.31.2](#) att MFOF ska instifta sökbart ekonomiskt bidrag för adopterade för att täcka utgifter för ursprungssökning, återresa till ursprungsland, översättning / tolk, juristhjälp.

[8.31.3](#) att uppdra Socialstyrelsen (klinisk genetik) komponera genetisk panel för screening av adopterade ang vanligaste och allvarligaste monogena metabola sjukdomar och cancerformer. (Adopterade lämnar inte PKU prov som samtliga svenska nyfödda lämnar in, där ingår screening av 24 monogena sjukdomar).

[8.31.4](#) att genom forskning, workshops, föreläsningar sprida kunskap om adopterades specifika hälsorisker och högre mortalitet för skola, socialtjänst, och hälsosjukvård, mödravården.

[8.31.5](#) att sjukvården ska ha kompetens att stödja adopterade som är nyblivna föräldrar (föräldrastöd innan och efter förlösning) med stödsamtal av psykolog/ barnmorska med specifika kunskap om adopterades anknytnings problematiken

[8.31.6](#) att adopterade skall ha möjlighet till stödsamtal livet ut inom ramen av högkostnadsskydd hos psykolog, socionom, kurator (samtliga med kunskap och erfarenhet om adoptiva personens sårbarhetsprofil).

[8.31.7](#) att instifta kompetenscentrum för adopterades hälsa där multidisciplinära team som har utbildning och erfarenhet av adopterade personers behov skall jobba både individuellt med adopterade samt i grupp. Multidisplinära teamet bör bestå av allmänläkare, barnläkare psykolog, psykiatriker, kurator, fysioterapeut, arbetsterapeut, genetiker, barnmorska.

[8.31.8](#) att adopterade skall ha rätt till hemspråksundervisning.

[8.31.9](#) att adopterade skall ha rätt till sin födelseattest.

[8.32.1](#) att öka fokus och utrymme i budgeten för mer resurser på förebyggande åtgärder för våra barn och unga att de hamnar i utanförskap, och ha det som ett specifikt avsatt område.

[8.32.2](#) att Centerpartiet arbetar för att tillsätta en noll-vision mot barnfattigdom.

[8.32.3](#) att Centerpartiet arbetar för att utöka ansvaret för myndigheten Barnombudsmannen, så den får även arbeta med förebyggande åtgärder och inte bara informativa insatser.

Förslag till beslut: Avslag

[8.30.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Sverige omedelbart inför ett förbud mot internationella adoptioner för att säkerställa barnets rätt till skydd från oegentligheter och exploatering.

[8.32.4](#) att vid ett regeringsskifte där Centerpartiet ingår i regeringsunderlaget, ska Centerpartiet arbeta för att tillsätta en barn- och ungdomsminister med ett tydligt uppdrag att minska barnfattigdomen, förebyggande arbete mot utanförskap och gängkriminalitet, för att hålla ihop detta arbete med ett tydligt ansvar.

343

344

Arv och äktenskap

8.33, 8.34

8.33.1 att Centerpartiet arbetar för att Sverige inför ett system kring civiläktenskap.

8.34.1 att Centerpartiet arbetar för att en utredning tillsätts i ovanstående anda för att:

8.34.2 att modernisera arvsrätten och lagstiftningen kring arv bla avseende möjlighet att avskaffa arvslotten/att testamentera bort hela sin egendom enligt egen vilja i de fall man inte har barn man är försörjningsskyldig för.

8.34.3 att trygga arvsrätten för sambos respektive gifta som inte bara har gemensamma barn utan även särkullsbarn.

8.34.4 att vidga arvsrättscirkeln kring den som inte skriver testamente till att omfatta vidare släktled än idag innan allmänna arvsfonden lägger beslag på egendomen.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna vill se regleringar gällande förrättande av vigsel och arv.

Motionären anser att religiösa samfund ska fråntas vigselrätt och att vigsel alltid ska ske genom borgliga vigselförrättare. Det är Kammarkollegiet som har i uppdrag att fatta beslut om att ge trossamfund tillstånd att förrätta vigsel. För många personer, ibland även personer som inte definierar sig själv som religiösa, är en religiös vigsel en viktig del av livet. För Centerpartiet som liberalt parti är religionsfrihet och friheten att kunna välja själv en viktig grundsten. Alla ska ha rätt att tro och att inte tro. Den som inte vill gifta sig religiöst kan redan idag välja en borglig vigsel. Partistyrelsen anser därför att den som vill gifta sig religiöst ska fortsätta kunna göra det, på samma sätt som den som vill gifta sig borgligt har friheten att göra det valet.

Motionären anser att arvsrätten för barn som en förälder inte är försörjningsskyldig för ska tas bort. Motionären menar att reglerna om arv kom till i en annan tid och att barn i dagens samhälle inte är lika beroende av arvet från sina föräldrar. Partistyrelsen anser dock att dagens reglering är bra och att barn även fortsättnings ska ha rätt att arva sina föräldrar enligt dagens regelverk.

Motionären lyfter också att det finns behov av att se över hur skyddet kan stärkas för den person som överlever sin partner när den avlidna har särkullsbarn oavsett om man är gift eller sambo. I de fall den överlevande maken eller maken inte har en stark ekonomi finns risk att han eller hon behöver lämna sin bostad eftersom särkullsbarnet har rätt att få ut sitt arv. Särkullsbarnet kan välja att avstå sitt arv tills att båda makarna avlidit, exempelvis för att den efterlevande maken ska kunna bo kvar i den tidigare gemensamma bostaden. Å andra sidan riskerar särkullsbarnet då att få ut ett minskat arv eftersom den efterlevande maken har rätt att förfoga över tillgångarna. Utredningen, Nya regler om arv och testamente (SOU 2025:91) har sett över balansen mellan särkullsbarns och efterlevande makars skyddsintressen och har tagit fram förslag på hur detta kan genomföras. Partistyrelsen konstaterar att frågorna är flersidiga och anser att det är bra att en översyn har gjorts.

Motionären lyfter också att det finns behov av att se över hur skyddet kan stärkas för den person som överlever sin partner när den avlidna har särkullsbarn oavsett om man är gift eller sambo. I de fall den överlevande maken eller maken inte har en stark ekonomi finns risk att han eller hon behöver lämna sin bostad eftersom särkullsbarnet har rätt att få ut sitt arv. Särkullsbarnet kan välja att avstå sitt arv tills att båda makarna avlidit, exempelvis för att den efterlevande maken ska kunna bo kvar i den tidigare gemensamma bostaden. Å andra sidan riskerar särkullsbarnet då att få ut ett

386 minskat arv eftersom den efterlevande maken har rätt att förfoga över tillgångarna. En utredning har
387 tillsatts för att bland annat se över balansen mellan särkullbarns och efterlevande makes
388 skyddsintressen. Samma utredning ska också se över om skyddet för efterlevande sambo bör
389 stärkas, eftersom sambos inte har arvsrätt idag. Partistyrelsen konstaterar att frågorna är flersidiga
390 och anser att det är bra att de ses över.

391 Idag saknas arvsrätt helt för sambor, och det krävs ett testamente för att över huvud taget kunna
392 efterlämna något till en sambo. Detta är tyvärr något som många sambor, särskilt när de är yngre,
393 inte har koll på, eller tänker är relevant först senare i livet. Resultatet kan bli att den som ser sin
394 sambo omkomma i sjukdom eller olycka tidigt i livet, när barnen är minderåriga, inte bara har
395 förlorat sin livspartner, utan också tvingas rycka upp familjen och söka nytt boende. Detta beror på
396 att minderåriga barn enligt dagens regelverk ska få ut sitt arv – eller sin laglott, för det fall att det
397 ändå finns ett testamente – i likvida medel. Som allra minst bör sambor med gemensamma barn
398 kunna förfoga testamentariskt över deras arvs- och laglott så länge de är minderåriga, för att dessa
399 inte ska utsättas för ytterligare trauman när en förälder går bort allt för tidigt. Partistyrelsen
400 instämmer med motionären om att detta behöver åtgärdas.

401 Utredningen SOU 2025:91 har även sett över frågan om arvsrätt till sambo. Utredningen föreslår att
402 skyddet för den efterlevande sambon ska stärkas genom att arvingar ska ges möjlighet att avstå från
403 sin omedelbara arvsrätt till förmån för den efterlevande sambon. Partistyrelsen anser att
404 utredningens förslag kan vara ett sätt att lösa problematiken på.

405 Motionären lyfter att arvsrätten bör utvidgas så att en vidare krets av släktingar ges arvsrätt. Idag
406 ärver i första hand den avlidnas barn, i annat fall kan arvet tillfalla barnbarn samt föräldrar och
407 syskon. Om dessa inte finns kan farföräldrar, morföräldrar, farbröder, fastrar, morbröder och
408 mostrar ärva. Arvsledet sträcker sig dock inte längre än så. Exempelvis har inte kusiner rätt att ärva.
409 Om det inte finns några arvsberättigade tilldelas allmänna arvsfonden arvet. Centerpartiet anser att
410 allmänna arvsfonden bedriver en viktig verksamhet. Det finns heller inget som tyder på att personer
411 som inte skrivit testamente och enligt dagens regelverk inte har några arvtagare skulle vilja att arvet
412 går till en vidare krets av släktingar. Istället är det vanligt att personer som inte har några
413 arvsberättigade testamenterar sina tillgångar till välgörenhet i likhet med allmänna arvsfondens
414 arbete. Partistyrelsen anser därför att kretsen för arvsberättigade personer inte bör utvidgas.

415

Förslag till beslut: Besvarad

[8.34.3](#) att trygga arvsrätten för sambos respektive gifta som inte bara har gemensamma barn utan även särkullsbarn.

416

Förslag till beslut: Avslag

[8.33.1](#) att Centerpartiet arbetar för att Sverige inför ett system kring civiläktenskap.

[8.34.1](#) att Centerpartiet arbetar för att en utredning tillsätts i ovanstående anda för att:

[8.34.2](#) att modernisera arvsrätten och lagstiftningen kring arv bla avseende möjlighet att avskaffa arvslotten/att testamentera bort hela sin egendom enligt egen vilja i de fall man inte har barn man är försörjningsskyldig för.

[8.34.4](#) att vidga arvsrättscirkeln kring den som inte skriver testamente till att omfatta vidare släktled än idag innan allmänna arvsfonden lägger beslag på egendomen.

417

Hanna Mattsson Wagenius reserverar sig till förmån för bifall på motion 8.34.2 (Sörmland 3.2) och att meningenändra lydelsen till "Partistyrelsen anser dock" till "Partistyrelsen instämmer i detta resonemang"

418

Att-satser

[8.22.1](#) att införa ett förbud mot kommersiella surrogatmödraskap som sker utomlands.

[8.22.2](#) att näringsförbud ska kunna tilldelas personer som bidrar till att kringgå svensk lag om kommersiella surrogatmödraskap som genomförs utomlands.

[8.23.1](#) att en tidsfrist införs i föräldrabalken för att väcka talan om hävande av presumerat föräldraskap in linje med utredningens förslag.

[8.23.2](#) att tidsfristen sätts till 2 år för att tillgodose barnets trygghet och rätt.

[8.23.3](#) att informationen till de föräldrar som efter presumtion anges för barnet förbättras med tydlig information om rättigheter, skyldigheter och tidsfrister.

[8.24.1](#) att Centerpartiet verkar för att den våldsutsatta föräldern inte ska drabbas ekonomiskt om den måste skjutsa barn till umgänge med den våldsutövande föräldern.

[8.25.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen utreder möjligheten att införa sociala investeringsbudgetar för Sveriges kommuner och regioner. Utredningen ska innefatta förslag på nödvändiga lagändringar och riktlinjer för hur sociala investeringar kan redovisas och följas upp över tid.

[8.26.1](#) att kostnaden för placeringar på SIS, HVB och i förstärktfamiljehemsvård skall delas mellan regionen och kommunen.

[8.27.1](#) att ett nationellt register över godkända HVB-hem införs.

[8.27.2](#) att samtliga HVB-hem genomgår en certifieringsprocess och regelbundna kvalitetskontroller.

[8.27.3](#) att kommuner och socialtjänster får tillgång till registret för att underlätta beslut om placeringar.

[8.27.4](#) att en central myndighet får ansvar för tillsyn och administration av registret.

453 [8.27.5](#) att oseriösa HVB-hem snabbt ska kunna förbjudas att bedriva verksamhet.

454

455 [8.28.1](#) att Centerpartiet ställer sig bakom det som anförs i motionen.

456

457 [8.28.2](#) att Centerpartiet verkar för att socialtjänstlagen ändras så att anonyma anmälningar mot barn

458 och föräldrar inte längre tillåts.

459

460 [8.28.3](#) att Centerpartiet verkar för att socialtjänstlagen ändras så att anonyma anmälningar mot

461 föräldrar inte längre tillåts, samtidigt som skyddet för anmälarens identitet kvarstår.

462

463 [8.29.1](#) att SiS-hemmen i sin nuvarande form reformeras och anpassas så att varje placerad individ

464 har möjlighet till en trygg tillvaro.

465

466 [8.29.2](#) att inrätta en ny boendeform för utsatta tjejer som möter deras behov.

467

468 [8.29.3](#) att det sker omfattande förbättringar inom HVB och att de barn och ungdomar som befinner

469 sig där ska ha rätt till en trygg tillvaro och vård.

470

471 [8.29.4](#) att det i SiS nya organisation, samt på HVB-hem, satsas på ett framtidsförberedande arbete,

472 så att den placerade individen ska kunna klara sig självständigt i samhället i framtiden.

473

474 [8.29.5](#) att kommuner aktivt arbetar med att säkerställa en jämställd socialtjänst med likvärdiga

475 bemötanden.

476

477 [8.30.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Sverige omedelbart inför ett förbud mot internationella

478 adoptioner för att säkerställa barnets rätt till skydd från oegentligheter och exploatering.

479

480 [8.30.2](#) att Centerpartiet ska arbeta för att utreda och säkerställa rättvisa och upprättelse för

481 adopterade som blivit offer för oegentligheter i tidigare adoptioner.

482

483 [8.30.3](#) att Centerpartiet ska verka för att adopterade som utsatts för oegentligheter ges rätt till

484 adekvat psykosocialt och juridiskt stöd för att hantera konsekvenserna av sin adoption.

485

486 [8.31.1](#) att MFOF, socialtjänst, hälsosjukvården, utbildningssystem skall ha systematiskt synsätt för att
487 implementera förebyggande åtgärder för att minska Adopterades hälso-sårbarhet.

488

489 [8.31.2](#) att MFOF ska instifta sökbart ekonomiskt bidrag för adopterade för att täcka utgifter för
490 ursprungssökning, återresa till ursprungsland, översättning / tolk, juristhjälp.

491

492 [8.31.3](#) att uppdra Socialstyrelsen (klinisk genetik) komponera genetisk panel för screening av
493 adopterade ang vanligaste och allvarligaste monogena metabola sjukdomar och cancerformer.
494 (Adopterade lämnar inte PKU prov som samtliga svenska nyfödda lämnar in, där ingår screening av
495 24 monogena sjukdomar).

496

497 [8.31.4](#) att genom forskning, workshops, föreläsningar sprida kunskap om adopterades specifika
498 hälsorisker och högre mortalitet för skola, socialtjänst, och hälsosjukvård, mödravården.

499

500 [8.31.5](#) att sjukvården ska ha kompetens att stödja adopterade som är nyblivna föräldrar
501 (föräldrastöd innan och efter förlösning) med stödsamtal av psykolog/ barnmorska med specifika
502 kunskap om adopterades anknytnings problematiken

503

504 [8.31.6](#) att adopterade skall ha möjlighet till stödsamtal livet ut inom ramen av högkostnadsskydd hos
505 psykolog, socionom, kurator (samtliga med kunskap och erfarenhet om adoptiva personens
506 sårbarhetsprofil).

507

508 [8.31.7](#) att instifta kompetenscentrum för adopterades hälsa där multidisciplinära team som har
509 utbildning och erfarenhet av adopterade personers behov skall jobba både individuellt med
510 adopterade samt i grupp. Multidisplinära teamet bör bestå av allmänläkare, barnläkare psykolog,
511 psykiatriker, kurator, fysioterapeut, arbetsterapeut, genetiker, barnmorska.

512

513 [8.31.8](#) att adopterade skall ha rätt till hemspråksundervisning.

514

515 [8.31.9](#) att adopterade skall ha rätt till sin födelseattest.

516

517 [8.32.1](#) att öka fokus och utrymme i budgeten för mer resurser på förebyggande åtgärder för våra
518 barn och unga att de hamnar i utanförskap, och ha det som ett specifikt avsatt område.

519

520 [8.32.2](#) att Centerpartiet arbetar för att tillsätta en noll-vision mot barnfattigdom.

521

522 [8.32.3](#) att Centerpartiet arbetar för att utöka ansvaret för myndigheten Barnombudsmannen, så den
523 får även arbeta med förebyggande åtgärder och inte bara informativa insatser.

524

525 [8.32.4](#) att vid ett regeringsskifte där Centerpartiet ingår i regeringsunderlaget, ska Centerpartiet
526 arbeta för att tillsätt en barn- och ungdomsminister med ett tydligt uppdrag att minska
527 barnfattigdomen, förebyggande arbete mot utanförskap och gängkriminalitet, för att hålla ihop
528 detta arbete med ett tydligt ansvar.

529

530 [8.33.1](#) att Centerpartiet arbetar för att Sverige inför ett system kring civiläktenskap.

531

532 [8.34.1](#) att Centerpartiet arbetar för att en utredning tillsätts i ovanstående anda för att:

533

534 [8.34.2](#) att modernisera arvsrätten och lagstiftningen kring arv bla avseende möjlighet att avskaffa
535 arvsloten/att testamentera bort hela sin egendom enligt egen vilja i de fall man inte har barn man
536 är försörjningsskyldig för.

537

538 [8.34.3](#) att trygga arvsrätten för sambos respektive gifta som inte bara har gemensamma barn utan
539 även särkullsbarn.

540

541 [8.34.4](#) att vidga arvsrättscirkeln kring den som inte skriver testamente till att omfatta vidare släktled
542 än idag innan allmänna arvsfonden lägger beslag på egendomen.

543

544

8.22 Förbjud kommersiellt surrogatmödraskap

Motionsskrivare: Mari-Louise Wernersson

Titel

Förbjud kommersiellt surrogatmödraskap

Gammalt motionsnummer

Centerkvinnorna 3

Medskrivare

Centerkvinnorna

Område

Familjerätt och socialtjänst

Brödtext

urrogatmödraskap, altruistiskt som kommersiellt, är inte tillåtet i Sverige. Ändå väljer svenska par att använda sig av kommersiellt surrogatmödraskap i andra länder. Oftast sker detta genom en mellanhand vilket har gjort kommersiellt surrogatmödraskap till en lukrativ verksamhet för företag som exploaterar kvinnors kroppar och pars önskan om att bli föräldrar. Inte sällan är det kvinnor från fattiga förhållanden som blir surrogatmödrar och även om de får betalt, tjänar företag stora pengar på deras kroppar. Nu är det dags för Centerpartiet att ta ställning mot exploatering av kvinnors kroppar utanför vårt lands gränser.

I Centerrörelsen pratar vi ofta om att vi behöver ha örat mot marken, men i frågan om surrogatmödraskap saknas det. Tidigare var länder som Thailand, Nepal och Kambodja populära destinationer för par som använt surrogatmoder. I dag är det förbjudet med kommersiellt surrogatmödraskap i dessa länder. Varför? Ja, det blev tydligt för de som levde där verksamheten skedde att både kvinnor och barn för illa i den handel med kvinnors livmödrar som surrogatmödraskap är. Det rör sig om tragiska avslöjanden om dödsfall och fruktansvärda förhållanden för kvinnorna som är involverade, men också om barn som har övergivits då barnen har fötts sjuka eller på olika sätt inte har motsvarat föräldrarnas förväntningar.

Surrogatmödraskap är en marknad där kvinnors kroppar och barn är varor, och vi måste tala klarspråk: det är människohandel och det finns ingen etisk människohandel. Priset för uppenbara brister, utnyttjande och skador är för dyra. Kraven som ställs på kvinnor som blir surrogatmödrar är hårda, brukar förespråkarna säga. Med det menas att kvinnan ska vara frisk och ha fött barn tidigare. Men graviditeter och förlossningar kan gå fel och i värsta fall kan alltså barn lämnas föräldralösa eller med en mamma som är skadad för livet. Dessutom behöver hon oftast ingå ett avtal som innebär att hon inte får göra abort om hon ändrar sig. I Sverige vill vi grundlagsskydda aborträtten och vi talar ofta om den som en mänsklig rättighet, men vi vågar inte ta ställning för att säga nej till en handel där kvinnor avtalar bort aborträtten mot pengar. Mänskliga rättigheter ska inte vara till salu.

Nu måste länder som Sverige, som står för själva efterfrågan, ta sitt ansvar och agera för att sätta stopp för denna verksamhet en gång för alla. Centerpartiet behöver ha örat mot marken och se hur den lilla människan, den enskilda individen, utnyttjas utanför vårt lands gränser i ett stort system där de själva sällan är vinnarna.

588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606

607
608

609
610

611
612
613

614
615
616

617

618
619

620
621

622
623

624
625

Idag vill inga partier tillåta kommersiellt surrogatmödraskap i Sverige. Centerpartiet talar gärna varmt om en tydlighet i dagens lagstiftning som måste utgå ifrån barnens bästa när de hamnar i rättsosäkra processer efter att de har tagits hit till Sverige av föräldrar som använt sig av surrogatmödraskap. Men genom att inte ta en aktiv ställning emot kommersiellt surrogatmödraskap, bidrar Centerpartiet indirekt till att dessa barn hamnar i otrygga juridiska gråzoner och att föräldrar söker sig utanför Sveriges gränser för att skaffa barn från första början. I stället för att fokusera på hur vi ska underlätta ytterligare för företag som tjänar pengar på en marknad där det handlas med kvinnors kroppar, barn och mänskliga rättigheter, borde vi strypa den marknaden helt. Centerkvinnorna vill därför att Centerpartiet gör ett aktivt ställningstagande och verkar för att förbjuda kommersiellt surrogatmödraskap i Sverige

När den här motionen lämnas in, pågår en debatt om internationella adoptioners vara eller icke vara. Det finns legitim kritik mot det. Ändå är internationella adoptioner betydligt mer reglerade än vad kommersiella surrogatmödraskap är, och rör barn som redan finns, oberoende av handlingar av personer och företag inom Sveriges gränser.

Centerkvinnorna kan konstatera att kommersiella surrogatmödraskap omvandlar kvinnors kroppar till en handelsvara, som företag profiterar på genom att hyr

Att-satser

[8.22.1](#) att införa ett förbud mot kommersiella surrogatmödraskap som sker utomlands.

[8.22.2](#) att näringsförbud ska kunna tilldelas personer som bidrar till att kringgå svensk lag om kommersiella surrogatmödraskap som genomförs utomlands.

Distriktets yttrande

Motionen är inlämnad av Centerkvinnornas förbundsstyrelse. Den bifalles och skickas vidare till Centerpartiets partistämma i sin helhet.

8.23 Inför en tidsfrist för hävande av presumerat föräldraskap

Motionsskrivare: Claes Nyberg

Titel

Inför en tidsfrist för hävande av presumerat föräldraskap

Gammalt motionsnummer

Stockholms stad 26

Medskrivare

Område

Familjerätt och socialtjänst

Brödtext

Sedan en föräldraskapspresumtion infördes i svensk lag har ett mycket stort ansvar lagts på den enskilde i flera delar. I utredningen "Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv (SOU 2022:38)" föreslogs att en tidsfrist ska införas för att väcka talan om hävande av ett presumerat föräldraskap.

Det är brådskande att den här frågan nu kommer vidare i väntan på att fler delar i utredningen tas vidare.

Utgångspunkten ska alltid vara barnets bästa. Föräldraskap kan idag presumeras felaktigt om inte alla förutsättningar som ställts upp i lagstiftningen är uppfyllda eller misstag har begåtts i inhämtning eller angivande av uppgifter i samband med barnets födelse. Då ska den enskilde själv veta om och klara att vända sig till domstol för att först häva och därefter adoptera. Om det inte är gjort innan exempelvis en infekterad separation startat eller andra omständigheter där det presumerade föräldraskapet sedan hävs är det i dagsläget omöjligt för ett barn att få ett juridiskt band på nytt med den förälder som fått sitt föräldraskap hävt.

Situationen idag ger därmed ett för stort utrymme att använda föräldraskapet som maktmedel mot den föräldrar som kvarstår och med en begränsning kommer både information att förbättras i samband med att presumtion sker, och en tydlighet ges som grund både för rättspraxis och eventuella kommande sociala insatser barnet och föräldrar kan behöva.

Tidsperioden behöver därför begränsas som det går att häva ett felaktigt presumerat föräldraskap. Tidsfristen bör inte heller vara för generös för att minska risken att processen används som del i en påtryckning mellan parter, eller av oaktsamhet försätter barn i en försvårad juridisk eller social situation. Finland har infört en frist om 2 år som hittills ser ut att ha varit väl anpassad.

Det är brådskande att den här frågan nu kommer vidare i väntan på att fler delar i utredningen blir till förslag från regeringen. Bristen i lagstiftningen drabbar barn här och nu och de föräldrar som kan ställas ensamma med ett föräldraansvar som från början i samförstånd hade som avsikt att delas.

Centerpartiets hbtq-nätverk föreslår därför att Centerpartiet beslutar:

Att-satser

[8.23.1](#) att en tidsfrist införs i föräldrabalken för att väcka talan om hävande av presumerat föräldraskap in linje med utredningens förslag.

[8.23.2](#) att tidsfristen sätts till 2 år för att tillgodose barnets trygghet och rätt.

[8.23.3](#) att informationen till de föräldrar som efter presumtion anges för barnet förbättras med tydlig information om rättigheter, skyldigheter och tidsfrister.

Distriktets yttrande

Distriktsstyrelsens svar:

Motionen lyfter frågan om presumerat föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken, således när en graviditet blivit till genom insemination eller befruktning med samtycke av en kvinna som vid tillfället var den inseminerade moderns make, registrerade partner eller sambo och det med hänsyn till samtliga omständigheter är sannolikt att barnet har till-kommit genom behandlingen. Den "andra

mamman" som har lämnat samtycket ska då anses, presumeras, vara barnets förälder. Presumerat föräldraskap enligt 1 kap. 9 § FB ska inte förväxlas med exempelvis reglerna kring presumerat faderskap.

Ett presumerat föräldraskap kan hävas av domstol, om det i efterhand framkommer att alla förutsättningar som krävts inte har varit uppfyllda. Det har i olika sammanhang uttryckts en oro för att reglerna om hävande av presumerat föräldraskap idag är för generösa för att vara förenliga med barnets bästa. Enligt RFSL kommer andelen presumerade föräldraskap som riskerar att hävas vara större för samkönade gifta par och andra gifta hbtqi-par som behöver donerade könsceller för att kunna få barn, vilket innebär att barn till sådana par får mindre trygga rättsliga familjeband än barn till olikkönade föräldrar (se prop. 2020/21:176 s. 30). När ett föräldraskap hävs upphör alla juridiska band mellan barnet och föräldern. Detta kan få allvarliga konsekvenser för de berörda. Även om det är ovanligt att föräldraskap hävs innebär det inte att dagens reglering är ändamålsenlig ur ett barnrättsperspektiv. Det får i regel anses vara till barnets bästa att en tvist om föräldraskap får en lösning så snart som möjligt efter barnets födelse.

En utgångspunkt för Centerpartiet bör vara att hävandereglererna för presumerat föräldraskap ska vara förutsebara, rättssäkra och utgå från vad som är barnets bästa. Reglerna måste också stå i överensstämmelse med Europakonventionen. Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens förslag att en tidsfrist för hävande av presumerat föräldraskap bör införas. Tidsfristen bör för att balansera olika intressen varken vara för lång eller för kort. En längre tidsfrist riskerar att leda till att fler föräldraskap där barnet har en befintlig familjerelation till föräldern hävs. En för kort tidsfrist riskerar å andra sidan att dels uppmuntra till ett kringgående av regelverket, dels på ett orimligt sätt begränsa en rättslig förälders möjligheter att få ett föräldraskap som saknar rättslig grund hävt. Distriktsstyrelsen instämmer i att två år är en väl avvägd tidsfrist.

Viktigt att notera är emellertid att ett barn har, till skillnad från en förälder, aldrig möjlighet att påverka omständigheterna kring sin tillkomst och föräldraskapets uppkomst. Barnets obegränsade möjlighet att häva ett föräldraskap som saknar rättslig grund bör behållas.

Det är centralt att presumerat föräldraskap ingås med fullgod information och kännedom om skyldigheter som föräldraskapet medför för de vuxna inblandade, och skydd för barnets intresse till långsiktiga relationer. Distriktsstyrelsen instämmer därför även i att informationen till de föräldrar som berörs bör förbättras.

8.24 Inför rätt till ersättning för förälder i samband med umgänge

Motionsskrivare: Vicki Skure-Eriksson

Titel

Inför rätt till ersättning för förälder i samband med umgänge

Gammalt motionsnummer

Västmanland 21

Medskrivare

Område

Familjerätt och socialtjänst

713 Brödtext

714 Idag har vi ett system som innebär att den förälder som utsatts av våld från den andra föräldern
715 drabbas dubbelt om de har gemensamma barn. Det är inte ovanligt att våldsutövaren har
716 umgängesrätt med gemensamma barn och den förälder som varit våldsutsatt förväntas ta ledigt från
717 arbetet för att skjutsa barnen till umgänget, utan ekonomisk kompensation. Det innebär att den
718 våldsutsatta föräldern, oftast en kvinna, får lägre inkomst och sämre ekonomi trots att det är
719 våldsutövaren som orsakat problemen. Ett sätt att motverka det vore att ge den förälder som varit
720 våldsutsatt rätt till tillfällig föräldrapenning, alternativt att våldsutövaren ska stå för kostnaden.

721 Att-satser

722 [8.24.1](#) att Centerpartiet verkar för att den våldsutsatta föräldern inte ska drabbas ekonomiskt om
723 den måste skjutsa barn till umgänge med den våldsutövande föräldern.

724 Distriktets yttrande

725 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att skicka vidare motionen med bifall.

726 **8.25 Motion inför möjligheten för sociala**
727 **investeringsbudgetar i Sveriges kommuner och regioner**

728 **Motionsskrivare:** Mattias Andersson

729

730 Titel

731 Motion inför möjligheten för sociala investeringsbudgetar i Sveriges kommuner och regioner

732 Gammalt motionsnummer

733 Kronoberg 10

734 Medskrivare

735

736 Område

737 Familjerätt och socialtjänst

738 Brödtext

739 Den kommande socialtjänstlagen ställer högre krav på kommuner och regioner att arbeta
740 förebyggande och främja tidiga insatser för att minska sociala problem och brottslighet. Detta är en
741 historisk möjlighet att bygga ett tryggare och mer hållbart samhälle, men det förutsätter att vi tänker
742 om kring hur kommunerna och regionerna finansierar dessa insatser.

743

744 I dagsläget behandlas förebyggande insatser som driftskostnader i kommunernas budgetprocesser.
745 Detta skapar kortsiktiga ekonomiska incitament som hindrar långsiktiga investeringar i social
746 hållbarhet. Samtidigt visar forskning att tidiga insatser för barn och unga kan minska kostnaderna för
747 akuta sociala åtgärder, rättsväsende och sjukvård.

748

749 Genom att införa en särskild social investeringsbudget skulle kommuner och regioner kunna planera
750 och redovisa förebyggande insatser som långsiktiga investeringar. En sådan modell skulle synliggöra
751 de ekonomiska och sociala effekterna av tidiga insatser, samtidigt som den möjliggör en bättre
752 balans mellan investeringar och driftskostnader.

753
754 Förslag
755 För att möjliggöra sociala investeringsbudgetar krävs en översyn av kommunallagen och lagen om
756 kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt tydliga riktlinjer för hur investeringar och effekter
757 ska mätas och redovisas. Detta skulle ge kommuner och regioner verktygen att arbeta mer
758 strategiskt och långsiktigt med förebyggande insatser, i linje med intentionerna i den nya
759 socialtjänstlagen.

760
761 Motivering
762 En social investeringsbudget är en konkret lösning som stärker kommuner och regioners möjligheter
763 att möta framtidens sociala utmaningar. Genom att arbeta förebyggande kan vi minska både
764 mänskligt lidande och ekonomiska kostnader, samtidigt som vi skapar ett mer hållbart och tryggt
765 samhälle. Detta är helt i linje med Centerpartiets vision om att stärka lokalsamhällen och skapa
766 förutsättningar för långsiktigt ansvarstagande och ekonomisk hållbarhet.

767 Att-satser

768 [8.25.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen utreder möjligheten att införa sociala
769 investeringsbudgetar för Sveriges kommuner och regioner. Utredningen ska innefatta förslag
770 på nödvändiga lagändringar och riktlinjer för hur sociala investeringar kan redovisas och
771 följas upp över tid.

772 Distriktets yttrande

773
774 Avslag på hela motionen, Det finns redan i nuläget möjlighet att skapa fonder
775 för finansieringar av olika sociala projekt i ett lokalsamhälle eller kommun.
776 Detta görs redan i flera kommuner.

777 8.26 Motion om delad kostnad för behandling av ungas 778 psykiska ohälsa

779 **Motionsskrivare:** Fredrik Lindwall

780

781 Titel

782 Motion om delad kostnad för behandling av ungas psykiska ohälsa

783 Gammalt motionsnummer

784 Kalmar 16

785 Medskrivare

786

787 Område

788 Familjerätt och socialtjänst

789 Brödtext

790 Hälso och sjukvård är regionens ansvar. Många unga som idag mår psykiskt dåligt, kan inte på grund
791 av sin obehandlade eller inte färdigbehandlade ohälsa, leva i sin uppväxtmiljö, utan kommunerna
792 tvingas till placeringar i olika former, SiS, HVB, förstärkta familjehem etc. Idag står kommunerna, i

793 merparten av fallen för hela placeringskostnaden. En kostnad som uppkommer pga hälso och
794 sjukvårdsrelaterade bekymmer. Kommunerna skall inte bedriva behandling men blir här tvingade till
795 detta då flesta placerings former har betydande inslag av behandling isig då det är själva poängen
796 med placeringen.

797 Att-satser

798 [8.26.1](#) att kostnaden för placeringar på SIS, HVB och i förstärktfamiljehemsvård skall delas mellan
799 regionen och kommunen.

800 Distriktets yttrande

801 Motionen ringar in ett samhällsproblem: omhändertagande av barn och unga som måste placeras
802 utanför det egna hemmet. Ett lavinartat inflöde till barn- och ungdomspsykiatri är en av orsakerna
803 till att köerna växer och regionerna i många fall ligger långt ifrån vårdgarantin. De senaste årens
804 höga inflation och kommande befolkningsprognoser påverkar också kommuners och regioners
805 ekonomier i mycket hög utsträckning.
806 I frågan som rör motionens intention agerar kommunerna utifrån socialtjänstlagen och är inte
807 ansvariga för att bedriva behandling, men köper ändå platser på HVB där hälso- och sjukvård ingår
808 och inte kan brytas ut.
809 Samsjuklighetsutredningen har utrett frågan och har föreslagit ansvarsfördelningen mellan kommun
810 och region ska förtydligas och att betalningsansvaret ska delas när regionerna inte uppfyller sin del
811 av ansvaret. Arbetet med utredningen ska fortsätta inom regeringskansliet i tre år.
812 Gällande placeringar på SiS-hem är SiS anmäld som vårdgivare och sköter vården för dem som är
813 placerade där.
814 Distriktsstyrelsen delar motionärens intention gällande uppdelat betalningsansvar för hälso- och
815 sjukvård vid placering på HVB. Regelverket tillåter inte en hantering där att-satser delas upp.
816 Med anledning av ovanstående föreslås att motionen bifallas.

817 [8.27 Motion om godkända HVB-hem](#)

818 **Motionsskrivare:** Maria Kornevik Jakobsson

819

820 Titel

821 Motion om godkända HVB-hem

822 Gammalt motionsnummer

823 Västra Götaland Västra 8

824 Medskrivare

825

826 Område

827 Familjerätt och socialtjänst

828 Brödtext

829 Nationellt register över godkända HVB-hem

830 Vi lever i en tid där allt fler barn, unga och unga vuxna behöver placeras utanför sina egna hem av
831 olika skäl, exempelvis på grund av omsorgssvikt, missbruk, kriminalitet eller psykisk ohälsa. HVB-hem
832 (hem för vård eller boende) är en viktig del av det svenska välfärdssystemet och spelar en avgörande
833 roll i att ge dessa individer en trygg och stabil miljö.

834 Tyvärr har kvaliteten på HVB-hemmen visat sig vara mycket varierande. Det finns exempel på
835 välfungerande, professionellt drivna hem som gör en stor insats för de individer som placeras där.
836 Samtidigt har det uppdagats fall där HVB-hem drivs av oseriösa aktörer med bristande kompetens
837 och vårdinsatser, och där verksamheten snarare handlar om ekonomisk vinning än om barnets
838 bästa.

839 Det är också tydligt att HVB-hem i vissa fall blivit en inkomstkälla för kriminella nätverk, där sårbara
840 ungdomar riskerar att utnyttjas eller dras in i kriminella miljöer. Dessa missförhållanden riskerar att
841 leda till att unga får en ännu mer osäker framtid och ökar deras risk för utanförskap, kriminalitet och
842 psykisk ohälsa.

843 Ett ytterligare problem är att kommuner och socialtjänster ofta tvingas fatta beslut om placering
844 under tidspress. När ett barn eller en ungdom är i akut behov av en placering finns inte alltid tiden
845 att genomföra noggranna undersökningar av HVB-hemmet, vilket ökar risken för att de placeras i en
846 undermålig eller osäker miljö.

847 För att säkerställa kvaliteten på HVB-hem i Sverige och skydda de unga som placeras där föreslår jag
848 att ett nationellt register över godkända HVB-hem införs.

849 Ett sådant register bör innehålla:

- 850 1. En förhandsgranskning och certifiering av alla HVB-hem innan de får ta emot placeringar.
- 851 Certifieringen bör omfatta en grundlig kontroll av ägare, personal, ekonomisk transparens och
- 852 verksamhetens inriktning.
- 853 2. Regelbundna kvalitetskontroller där hemmen genomgår oberoende inspektioner för att
- 854 säkerställa att de lever upp till höga krav på vård, säkerhet och personalens kompetens.
- 855 3. Ett offentligt tillgängligt register där kommuner och socialtjänster snabbt kan få en överblick över
- 856 godkända och kvalitetssäkrade HVB-hem. På så sätt kan beslut om placering fattas med bättre
- 857 underlag och på kortare tid.
- 858 4. Skärpta sanktioner och åtgärder mot HVB-hem som inte lever upp till kvalitetskraven. Hem som
- 859 missköter sig ska snabbt kunna tas bort från registret och förbjudas att ta emot placeringar.
- 860 5. En central myndighet med tillsynsansvar – exempelvis en utvidgad roll för Inspektionen för vård
- 861 och omsorg (IVO) – som får ansvar för att hantera registret och genomföra granskningar.

862 Genom att införa ett nationellt register över godkända HVB-hem kan vi uppnå flera positiva effekter:

- 863 • Ökad trygghet för barn och unga – de placeras endast på välfungerande och kvalitetssäkrade
- 864 boenden.
- 865 • Snabbare och bättre beslut för kommuner och socialtjänst – de får ett tydligt och lättillgängligt
- 866 underlag vid placeringar.
- 867 • Minskad risk för att kriminella aktörer utnyttjar systemet – endast seriösa och godkända aktörer
- 868 får bedriva HVB-verksamhet.
- 869 • Ökad transparens och förtroende för HVB-hemmen – både för samhället och de familjer som
- 870 berörs.

871 För att säkerställa att unga i behov av placering får en trygg och kvalitativ vård behöver vi stärka
872 tillsynen av HVB-hem och skapa ett mer effektivt och transparent system. Genom att införa ett
873 nationellt register över godkända HVB-hem kan vi säkerställa att endast seriösa aktörer får bedriva
874 verksamhet, och att barn och unga placeras i miljöer som ger dem rätt stöd och förutsättningar för
875 en positiv framtid.

878 Att-satser

879 [8.27.1](#) att ett nationellt register över godkända HVB-hem införs.

- 880 [8.27.2](#) att samtliga HVB-hem genomgår en certifieringsprocess och regelbundna kvalitetskontroller.
- 881 [8.27.3](#) att kommuner och socialtjänster får tillgång till registret för att underlätta beslut om
- 882 placeringar.
- 883 [8.27.4](#) att en central myndighet får ansvar för tillsyn och administration av registret.
- 884 [8.27.5](#) att oseriösa HVB-hem snabbt ska kunna förbjudas att bedriva verksamhet.

885 Distriktets yttrande

886 Yttrande motion 8: Motion om godkända HVB-hem

887 Distriktsstyrelsen delar motionarens oro över bristande kvalitet på vissa HVB-hem och behovet av

888 att säkerställa att barn och unga placeras i trygga och professionellt drivna verksamheter. Det är

889 avgörande att HVB-hem håller en hög standard och att seriösa aktörer inte ges möjlighet att

890 bedriva verksamhet. Vi vill dock lyfta fram att flera av de förslag som motionären lägger fram

891 redan till viss del finns i nuvarande regelverk. HVB-hem är idag tillståndspliktiga¹ och granskas

892 av Inspektionen för vård och omsorg (IVO), som ansvarar för både förhandsprovning och tillsyn av

893 verksamheterna². Dessutom finns redan ett register tillgängligt för kommunerna över godkända

894 HVB-hem³, även om det idag inte är fullt offentligt. IVO har dock under de senaste åren fått kritik

895 för bristande effektivitet och otillräcklig frekvens i sina tillståndsinsektioner, inte bara

896 riktat mot HVB-hem utan även andra typer av verksamheter. Vi ser därför behov av ett tydligt

897 ansvarsutkrävande och en förstärkning av resurser för att säkerställa att tillsynen fungerar

898 effektivt och att kvaliteten i HVB-verksamheten stärks. Vi håller med om att det

899 bör bli enklare att stänga ner HVB-hem som inte lever upp till kvalitetskraven. IVO har redan idag

900 möjlighet att återkalla tillstånd, men vi ser ett behov av effektivare processer och snabbare

901 ingripanden mot verksamheter som visar på allvarliga brister. Vi kan inte heller finna att

902 Centerpartiet tidigare har drivit frågan om att påskynda processen för att stänga bristfälliga

903 HVB-hem. Motionen lyfter en viktig fråga och har en tydlig intention att stärka kvalitetssäkring

904 av HVB-hem. Även om vissa av motionarens yrkanden redan är reglerade i lagstiftningen, finns det

905 utrymme för att förbättra tillståndsprövningsprocessen, tillsynen och transparensen kring HVB-hemmen. Ett

906 mer effektivt och rättssäkert system för att granska och följa upp verksamheter är avgörande för

907 att säkerställa att barn och unga placeras i en trygg miljö. Därför föreslår vi att motionen

908 bifalles i sin helhet utifrån dess intention. 1) Socialtjänstlagen (SOL) 7 kap. 1 § - HVB-hem

909 måste ha tillstånd från IVO för att bedriva verksamhet. Tillståndsprövningen omfattar en bedömning

910 av agerande, ledning, ekonomi och personalens kompetens. 2) IVO:s tillsynsansvar enligt

911 Patientsäkerhetslagen (2010:659) och SOL - IVO utför både planerade och oanmälda inspektioner av

912 HVB-hem. IVO:s föreskrifter och allmänna råd (HSIF-FS 2016:55) - Reglerar hur tillsyn och

913 inspektioner ska genomföras. 3) Socialtjänstförordningen (2001:937) 5 kap. - Kommunen har ansvar

914 för att säkerställa att placeringar sker på HVB-hem med tillstånd.

915 [8.28 Avskaffa anonyma anmälningar enligt socialtjänstlagen](#)

916 **Motionsskrivare:** Anthon Gyllensten

917

918 Titel

919 Avskaffa anonyma anmälningar enligt socialtjänstlagen

920 Gammalt motionsnummer

921 Stockholms län 21

922 Medskrivare

923

924 Område

925 Familjerätt och socialtjänst

926 Brödtext

927 Socialtjänsten har en avgörande roll i att skydda barn och stötta familjer som befinner sig i
928 utmanande situationer. Anmälningsplikten är ett viktigt verktyg för att säkerställa att barn som far
929 illa får den hjälp och stödet som behövs. Samtidigt finns det risker med att möjligheten till att göra
930 anonyma anmälningar missbrukas. Föräldrar runt om i hela landet utsätts för grundlösa anklagelser
931 som skapar oro och belastar socialtjänsten, vilket i sin tur drabbar de barn och familjer som verkligen
932 behöver hjälp och stöd. För att värna rättssäkerheten och undvika missbruk av systemet behöver
933 regelverket förändras.

934

935 Nuvarande utformning av socialtjänstlagen möjliggör att vem som helst, när som helst kan göra en
936 anonym anmälan om att ett barn eller flera barn far illa. Samtidigt som det är viktigt att uppmuntra
937 människor att agera vid verklig oro för barns bästa och deras säkerhet, kan jag konstateras att denna
938 möjlighet också används för att trakassera föräldrar, kända personer eller personer man ser på
939 sociala medier. Anonyma anmälningar leder till utredningar som familjer tvingas att delta i, trots att
940 grunderna för anmälningarna kanske är svaga eller till och med saknas helt.

941

942 Jag tror att om vi avskaffar möjligheten till anonyma anmälningar, så stärker vi rättssäkerheten för
943 barnfamiljer samtidigt som socialtjänsten kan använda sina resurser på ett effektivare sätt. Alla
944 anmälningar till socialtjänsten bör med anledning av detta innehålla minst namn och
945 kontaktuppgifter till anmälaren. Det innebär att anmälarens identitet inte delges till den anmälda
946 parten, utan används enbart för att socialtjänsten ska ha en möjlighet att säkerställa anmälarens
947 trovärdighet och agera vid onödiga missbruk.

948

949 Det är dags att socialtjänsten ges en lagstadgad rätt att kräva identifierbara anmälningar så att risken
950 för falska eller ogrundade anmälningar minskar. Samtidigt stärks skyddet för de barn som verkligen
951 far illa. För rättssäkerheten och för barns bästa!

952

953 Att-satser

954 [8.28.1](#) att Centerpartiet ställer sig bakom det som anförs i motionen.

955 [8.28.2](#) att Centerpartiet verkar för att socialtjänstlagen ändras så att anonyma anmälningar mot
956 barn och föräldrar inte längre tillåts.

957 [8.28.3](#) att Centerpartiet verkar för att socialtjänstlagen ändras så att anonyma anmälningar mot
958 föräldrar inte längre tillåts, samtidigt som skyddet för anmälarens identitet kvarstår.

959 Distriktets yttrande

960 Motionen handlar dels om den anmälningsplikt som råder i förskola och skola när det finns
961 misstanke om att ett barn far illa, dels om möjligheten att som privatperson göra en anonym
962 orosanmälan. Det är ofta i förskolan och skolan som det upptäcks när ett barn far illa. Inte sällan
963 uppstår hot och trakasserier gentemot personal när åtgärder vidtas, varför det är avgörande att det
964 finns en tvingande lagstiftning som stöd så att barnet får det stöd som krävs. När det gäller
965 möjligheten att kunna anmäla anonymt är det samma sak. Att påtala att ett barn far illa leder ofta till

966 hot och trakasserier för den som anmäler. Möjligheten att vara anonym är därför ofta avgörande för
967 att den som upptäcker att ett barn far illa ska våga anmäla, i synnerhet om det handlar om en
968 granne eller en närstående vän. Även om sekretess erbjuds kan det vara tillräckligt avskräckande att
969 ens behöva uppge namn och kontaktuppgifter. I stället behöver arbetet med att samverka mellan
970 myndigheter, exempelvis förskola/skola, socialtjänst och polis fungerar väl så att barns rättssäkerhet
971 kan garanteras.

8.29 De bortglömda kvinnorna i kriminalitet

Motionsskrivare: Mari-Louise Wernersson

Titel

De bortglömda kvinnorna i kriminalitet

Gammalt motionsnummer

Centerkvinnorna 10

Medskrivare

Centerkvinnornas förbundsstyrelse

Område

Familjerätt och socialtjänst

Brödtext

Centerkvinnorna är liberala feminister som tror på alla människors rätt till lika möjligheter att göra
sina livsval och förverkliga sina drömmar. Vi värnar om ett samhälle som skyddar de mest utsatta
och ger alla individer rätt till ett tryggt liv. Trygghet kan innebära olika saker beroende på
livssituation och behov. Det kan handla om att känna ekonomisk stabilitet, som att ha pengar till
räkningar och mat, eller att veta att det finns vård att få vid sjukdom. Det innebär också att äldre
anhöriga får den hjälp de behöver, att barn får en bra utbildning och vänner i skolan, samt att kunna
röra sig fritt utan rädsla. Trygghetens betydelse förändras genom livets olika faser, men den är
grundläggande för allas möjlighet att leva ett gott liv.

Trygghet är en förutsättning för att vi som människor ska må bra och utvecklas till vår
fulla potential. Trygghet bidrar till att vi vågar möta våra utmaningar med tilltro till både
oss själva och vår omgivning. Otrygghet leder till minskad tro på vår omgivning och på
vårt samhälle, och det påverkar individens hälsa. Med andra ord är ett tryggt samhälle
en förutsättning för ett samhälle som genomsyras av tillit, och där människor känner tro
på sin makt över sitt liv.

Unga tjejer i kriminell utsatthet

Samtidigt kör debatter och idéer ibland fast på ett område eller på enstaka lösningar. I den här
motionen vill vi lyfta förslag för att skapa ett samhälle som kan vara tryggt för alla, även de som
själva skapar otrygghet: vi kommer exempelvis lyfta förslag för att möta unga tjejer och kvinnor som
befinner sig i kriminalitet. Ett skäl till att vi gör det, är att vi tror att om samhället på allvar ska
bemöta och bekämpa de allvarliga problemen med gängkriminalitet måste alla som ingår i kriminella
nätverk upptäckas och förebyggande åtgärder måste nå ut till alla. I dag är det fokus på unga killar
och män, vilket gör att unga tjejer och kvinnor kan glida helt under radarn.

1008

1009 Precis som pojkar och unga killar, kan flickor och unga tjejer dras in i gängkriminalitet. Flickor, tjejer
1010 och kvinnor kan vara utsatta, men också vara förövare. Kriminalvården har larmat om en förändring
1011 bland deras intagna: unga tjejer som befunnit sig i gängkriminella kretsar har högre våldskapital och
1012 är pådrivande i att genomföra brott. Tjejer och kvinnors roll i kriminella nätverk skiljer sig åt. De kan
1013 vara passiva och endast befinna sig runt kriminella män.

1014

1015 När unga kvinnor kan glida under radarn för polisväsendet och andra myndigheter kan männen
1016 utnyttja det. Precis som vuxna kriminella män har utnyttjat minderåriga pojkar att ta sig an uppdrag
1017 åt. Skrämmande rapporter visar att unga kvinnor säljs som handelsvaror och används till sexhandel
1018 inom och utanför gängen. Till exempel kan unga tjejer tvingas att skicka avklädda bilder till
1019 utomstående personer mot betalning. Det finns också de tjejer och kvinnor som lockas med droger,
1020 där de med tunga drogproblem blir särskilt utsatta och utnyttjade. Män med högt våldskapital och
1021 kopplingar till organiserad brottslighet våldtar precis som andra män i samhället, och de som
1022 drabbas mest är kvinnorna. Därför vill Centerkvinnorna satsa på ett särskilt avhopparprogram för
1023 kvinnor i kriminalitet. Idag vänder sig avhopparprogrammen nästan enbart till män, vilket gör det
1024 svårt för kvinnor att ta kontakt med myndigheter och kliva över en redan svår tröskel.
1025 Förutsättningarna inom den svenska kriminalvården måste vara jämställda, så att behandling och
1026 bemötande inte påverkas av individens kön.

1027

1028 Tryggare HVB och SiS

1029 Centerkvinnorna driver sedan tidigare att vi vill se en gedigen och omfattande utredning av
1030 organiseringen och kvalitén av HVB-hem (Hem för vård eller boende) och SiS-hem (Statens
1031 institutionsstyrelses hem). På HVB-hem bor ungdomar av olika skäl, det kan röra sig om ungdomar
1032 som inte kan bo i sin hemmiljö eller ungdomar som behöver stöd och behandling för att komma på
1033 rätt sida i livet. På SiS-hem sker låst tvångsvård och används av ungdomar och vuxna med allvarliga
1034 psykosociala problem, missbruk eller kriminalitet i livet. Det kan således röra sig om blandade
1035 orsaker till att ungdomar befinner sig på ett SiS-hem. Det har vid upprepade tillfällen kommit
1036 oroväckande larm från både HVB-hem och SiS-hem, då främst unga tjejer far illa. En ny rapport från
1037 IVO visade att sju av tio flickor som befunnit sig på SiS-hem upplevt återkommande hot och
1038 kränkningar från andra boende eller från personal, och att flickor utsätts för kränkningar, våld och
1039 otillåtna tvångsåtgärder, bland annat sexuella övergrepp. IVO:s rapport visar tydligt att SiS brustit i
1040 sitt uppdrag under en lång period.
1041 Inför höstbudgeten 2023 meddelade regeringen att de skulle göra en omfattande satsning på SiS-
1042 hemmen och ökade anslaget till SiS med över 100 miljoner årligen fram till 2025. Den 5 februari
1043 2024 meddelade regeringen att de tillsätter en utredning för att "göra en översyn av den statliga
1044 barn- och ungdomsvårdens uppdrag och organisation". En helt ny organisation är således inte
1045 uteslutet, men hur framtidens barn- och ungdomsvård ska organiseras ska en utredare lämna förslag
1046 på i april 2025.
1047 Centerkvinnorna vill att SiS-hem i sin nuvarande form reformeras och anpassas så att varje placerad
1048 individ har möjlighet till en trygg tillvaro och rätt vård. Vi vill att det inrättas en ny boendeform som
1049 är särskilt till för utsatta tjejer och som klarar av att möta deras behov. Vi vill även att det sker
1050 omfattande förbättringar på HVB och att de barn och ungdomar som befinner sig där ska, precis som
1051 på SiS-hem, ha rätt till en trygg tillvaro och rätt vård. I både SiS, oavsett vilken organisation det blir i
1052 framtiden, och HVB vill vi också att det satsas på ett framtidsförberedande arbete, så att individen
1053 kunna klara sig självständigt i samhället i framtiden. Att till exempel ha en gymnasieutbildning,
1054 erfarenhet av arbete, exempelvis genom praktik, och kunskap om hushållsekonomi kan göra stor
1055 skillnad för en individ och vara mycket avgörande i vilken bana individen fortsätter sitt liv i.

1056
1057 Jämställda bedömningar inom socialtjänsten
1058 Centerkvinnorna anser att mer kunskap behövs om unga kvinnor i kriminalitet och vi vill därför
1059 säkerställa att förutsättningarna och verksamheten i svensk kriminalvård och socialtjänst är
1060 jämställda. Tyvärr bemöts inte tjejer och killar på likvärdiga sätt av socialtjänsten. Tjejer som
1061 exempelvis befinner sig i riskmiljöer och riskerar att dras in i gängkriminalitet får inte samma
1062 åtgärder som killar. Deras riskbeteende tas helt enkelt inte på samma allvar. Tyvärr ser vi samhällets
1063 föreställningar och normer även hos institutioner som ska skydda vår medborgare. Centerkvinnorna
1064 vill därför att kommunerna säkerställer att deras socialtjänst är jämställd och att anställda som
1065 arbetar på socialförvaltningarna gör likvärdiga bedömningar.

1066 Att-satser

1067 [8.29.1](#) att SiS-hemmen i sin nuvarande form reformeras och anpassas så att varje placerad individ
1068 har möjlighet till en trygg tillvaro.
1069 [8.29.2](#) att inrätta en ny boendeform för utsatta tjejer som möter deras behov.
1070 [8.29.3](#) att det sker omfattande förbättringar inom HVB och att de barn och ungdomar som befinner
1071 sig där ska ha rätt till en trygg tillvaro och vård.
1072 [8.29.4](#) att det i SiS nya organisation, samt på HVB-hem, satsas på ett framtidsförberedande arbete,
1073 så att den placerade individen ska kunna klara sig självständigt i samhället i framtiden.
1074 [8.29.5](#) att kommuner aktivt arbetar med att säkerställa en jämställd socialtjänst med likvärdiga
1075 bemötanden.

1076 Distriktets yttrande

1077 Motionen är inlämnad av Centerkvinnornas förbundsstyrelse. Den bifalles och skickas vidare till
1078 Centerpartiets partistämma i sin helhet.

1079 **8.30 Inför förbud mot internationella adoptioner**

1080 **Motionsskrivare:** Jenny Håkansson

1081

1082 Titel

1083 Inför förbud mot internationella adoptioner

1084 Gammalt motionsnummer

1085 Halland 3

1086 Medskrivare

1087

1088 Område

1089 Familjerätt och socialtjänst

1090 Brödtext

1091 För varje barns rätt att få växa upp utan att bli en internationell handelsvara

1092 Centerpartiet har en stolt tradition av att stå upp för individens frihet, mänskliga rättigheter, barns
1093 rättigheter och rättssäkerhet.

1094 Samtidigt har de senaste årens avslöjande om oegentligheter inom internationella adoptioner väckt

1095 allvarliga frågor om adoptionssystemets legitimitet och etiska grund.
1096 Mödrar som har lurats eller tvingats lämna ifrån sig sina barn. Små barn som försvunnit spårlöst för
1097 att senare dyka upp i ett främmande land, adopterade av välmenande familjer som aldrig fått veta
1098 sanningen. Det handlar inte om statistik eller rapporter – det handlar om liv. Bakom varje adoption
1099 finns ett barns historia. Historier om barn som har förlorat sina rötter, sin identitet och sitt ursprung
1100 vilket utgör en allvarlig kränkning av mänskliga rättigheter och är helt oförenligt med FN:s
1101 barnkonvention, som Sverige har förbundit sig att följa. Det är omöjligt att läsa dessa berättelser
1102 utan att beröras.
1103 Att förbjuda internationella adoptioner är ett viktigt steg för att skydda barnets bästa och säkerställa
1104 att Sverige inte bidrar till eller stöder en verksamhet som riskerar att göra barn till handelsvaror.
1105 Fokus bör ligga på att stärka barnens situation i deras hemländer genom biståndsinsatser, förbättrad
1106 social omsorg och stärkta lokala skyddsnät.
1107 Internationella adoptioner kan ha varit en lösning förr, men idag vet vi bättre. Vi vet att det bästa för
1108 barn oftast är att få stanna i sin ursprungskultur, att växa upp nära sitt biologiska arv och sin familj.
1109 Vi vet också att internationell adoption är inte bara en juridisk process. För barnet innebär det ofta
1110 ett livslångt trauma. Förlusten av den biologiska familjen, språket och kulturen kan skapa en känsla
1111 av utanförskap som följer barnet genom livet. Studier har även visat att internationellt adopterade
1112 har en högre förekomst av självmordstankar och självskadebeteenden. Det är inte ovanligt att dessa
1113 känslor förstärks när barnet i vuxen ålder försöker söka sitt ursprung, men möts av tystnad, förlorad
1114 dokumentation eller obehagliga sanningar om sin adoption.
1115 Att få växa upp i trygghet, kärlek och frihet från exploatering, utan att riskera att bli ett offer för
1116 korruption och människohandel är en mänsklig rättighet. Bakom varje avslöjad oegentlighet döljer
1117 sig ett människoliv.
1118 Systemet fungerar inte. Vi har ett ansvar och nu är det dags att ta det. För varje barns rätt att få växa
1119 upp utan att bli en internationell handelsvara, fri från exploatering och utan att vara offer för
1120 korruption.
1121

1122 Att-satser

1123 [8.30.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Sverige omedelbart inför ett förbud mot internationella
1124 adoptioner för att säkerställa barnets rätt till skydd från oegentligheter och exploatering.

1125 [8.30.2](#) att Centerpartiet ska arbeta för att utreda och säkerställa rättvisa och upprättelse för
1126 adopterade som blivit offer för oegentligheter i tidigare adoptioner.

1127 [8.30.3](#) att Centerpartiet ska verka för att adopterade som utsatts för oegentligheter ges rätt till
1128 adekvat psykosocialt och juridiskt stöd för att hantera konsekvenserna av sin adoption.

1129 Distriktets yttrande

1130 Distriktsstyrelsen anser att motionen skall gå till partistämman då det gäller ett ändrat
1131 ställningstagande på befintlig politik. Centerpartiet Halland håller med motionären på två av tre att-
1132 satser, men är inte beredda på att göra ett omedelbart förbud mot adoptioner då flera processer för
1133 flertalet familjer för närvarande är igång. Vi betonar vikten av att adoptioner ska ske på ett säkert
1134 och korrekt sätt, men anser att det behövs mer forskning och utredning kring det motionären
1135 beskriver i att-sats 1. DS föreslår årsstämman besluta att avslå motionens första att-sats att bifalla
1136 motionens andra att-sats att bifalla motionens tredje att-sats

1137 **8.31 Motion ang adopterade personernas behov i livet**

1138 **Motionsskrivare:** Elisabeth Pettersson

1139	
1140	Titel
1141	Motion ang adopterade personernas behov i livet
1142	Gammalt motionsnummer
1143	Centerkvinnorna 5
1144	Medskrivare
1145	
1146	Område
1147	Familjerätt och socialtjänst
1148	Brödtext
1149	Det finns omkring 60 000 internationellt adopterade i Sverige enligt Myndighet för Familjerätt och
1150	föräldraskap. Senaste årets svenska och internationella forskning tyder på att adopterade personer
1151	skiljer sig från landets grundbefolkning i hälsoprofilen. Psykisk ohälsa är vanligare hos
1152	transnationellt adopterade än i befolkningen i stort, men konkreta åtgärder för att förbättra stöd
1153	och vård för adopterade har länge saknats. En ny rapport från Centrum för psykiatriforskning vid
1154	Karolinska Institutet visar på kunskapsluckor hos vårdgivare och lyfter behovet av särskilda resurser
1155	för att möta adopterades unika behov. Pga adopterade saknar information om sin biologiska
1156	ursprung, det finns risk att missa ärftliga allvarliga hälsoåkommor som kan försämra adopterades
1157	hälsa och livskvalité, och ibland livslängd. Dansk studie, som undersökte 13,111 adopterade tyder att
1158	jämfört med grundbefolkningen, adopterade har upp till 26% högre dödlighet jämfört med övrig
1159	dansk befolkning; det finns specifika dörsorsaker relaterade till infektioner, hjärt-kärl sjukdomar,
1160	cancer, alkohol överkonsumtion samt suicid.
1161	Adopterade tonåringar löper dubbel så stor risk att begå självmord jämförd med icke adopterade
1162	tonåringar Slap et al. (2001). Svensk studie tyder att internationella adopterade tonåringar har
1163	fyrfaldigt ökning av svår psykisk ohälsa: fullbordad suicid, suicidförsök, och inneliggande psykiatrisk
1164	vård jämfört med svenskfödda tonåringar (Hjern, Lindblad, & Vinnerljung, 2002).
1165	WHO i klassifikation av diagnoser, ICD-11 diagnos "QE52.1 Loss of love relationship in childhood"
1166	bidrar till skörhet för psykiatriska åkommor senare i livet. Sammafaningsvis hela gruppen av
1167	transnationella adopterade som sårbar med ökat behov av intervention för prevention att
1168	obehandlade åkommor skall leda till sjukdom, sämre livskvalite och förstidsdöd.
1169	Motion har skrivits i samråd med " Transnationella adopterades riksförbund"
1170	Att-satser
1171	8.31.1 att MFOF, socialtjänst, hälsosjukvården, utbildningssystem skall ha systematiskt synsätt för
1172	att implementera förebyggande åtgärder för att minska Adopterades hälso-sårbarhet.
1173	8.31.2 att MFOF ska instifta sökbart ekonomiskt bidrag för adopterade för att täcka utgifter för
1174	ursprungssökning, återresa till ursprungsland, översättning / tolk, juristhjälp.
1175	8.31.3 att uppdra Socialstyrelsen (klinisk genetik) komponera genetisk panel för screening av
1176	adopterade ang vanligaste och allvarligaste monogena metabola sjukdomar och
1177	cancerformer. (Adopterade lämnar inte PKU prov som samtliga svenska nyfödda lämnar in,
1178	där ingår screening av 24 monogena sjukdomar).
1179	8.31.4 att genom forskning, workshops, föreläsningar sprida kunskap om adopterades specifika
1180	hälsorisker och högre mortalitet för skola, socialtjänst, och hälsosjukvård, mödravården.

- 1181 [8.31.5](#) att sjukvården ska ha kompetens att stödja adopterade som är nyblivna föräldrar
1182 (föräldrastöd innan och efter förlösning) med stödsamtal av psykolog/ barnmorska med
1183 specifika kunskap om adopterades anknytnings problematiken
- 1184 [8.31.6](#) att adopterade skall ha möjlighet till stödsamtal livet ut inom ramen av högkostnadsskydd
1185 hos psykolog, socionom, kurator (samtliga med kunskap och erfarenhet om adoptiva
1186 personens sårbarhetsprofil).
- 1187 [8.31.7](#) att instifta kompetenscentrum för adopterades hälsa där multidisciplinära team som har
1188 utbildning och erfarenhet av adopterade personers behov skall jobba både individuellt med
1189 adopterade samt i grupp. Multidisciplinära teamet bör bestå av allmänläkare, barnläkare
1190 psykolog, psykiatriker, kurator, fysioterapeut, arbetsterapeut, genetiker, barnmorska.
- 1191 [8.31.8](#) att adopterade skall ha rätt till hemspråksundervisning.
- 1192 [8.31.9](#) att adopterade skall ha rätt till sin födelseattest.

1193 Distriktets yttrande

- 1194 Motionären lyfter en viktig och ofta förbisedd fråga om adopterade personers rätt till god hälsa, stöd
1195 och kännedom om sitt ursprung. Centerkvinnorna delar uppfattningen att det krävs mer kunskap,
1196 bättre stöd och ökad förståelse för de särskilda utmaningar som internationellt adopterade kan
1197 möta genom livet. Till exempel att inte veta om sin hälsoprofil, lida av psykisk ohälsa kopplat till sin
1198 identitet med mera. Motionen vilar både på aktuell forskning och erfarenheter från adopterade
1199 själva.
- 1200 Vi vill särskilt lyfta fram de att-satser som har en tydlig jämställdhetsbäring, särskilt när det gäller
1201 kvinnors hälsa, föräldraskap och rätten till egen kropp och identitet. Vi ser däremot inte att
1202 motionen, som den ser ut i sin helhet, har en tydlig jämställdhetsbäring och kommer därför att avslå
1203 den – men skicka med den till partistämman då dessa viktiga frågor förtjänar att lyftas och
1204 diskuteras.

1205 [8.32 Motion – Fokus barn och unga](#)

1206 **Motionsskrivare:** Anna Gunstad Bäckman

1207

1208 Titel

1209 Motion – Fokus barn och unga

1210 Gammalt motionsnummer

1211 Västmanland 16

1212 Medskrivare

1213

1214 Område

1215 Familjerätt och socialtjänst

1216 Brödtext

- 1217 Rädda barnens rapport visar att 9,2% av barnen i Sverige lever i ekonomisk utsatthet. Dessa barn
1218 finns säkerligen till stor del i vissa utsatta områden som blir en dubbel negativ effekt. Det betyder att
1219 barnen har en ökad risk för ohälsa och en överhängande risk för utanförskap. Dessa barn har inte

1220 samma förutsättningar i livet. Christoffer Bohman som är Utredningschef på Rikspolisens anger att
1221 det behövs ett rejält omtag kring det förebyggande långsiktiga arbete där vi måste inkludera
1222 civilsamhället, offentlig sektor tillsammans med polis, skola etc med ett fokus på barn och unga. Det
1223 finns en förening som heter Mamma United och även en förening som ska starta upp som heter
1224 Pappa United i Västmanland, som går ihop för att ge föräldrar verktyg, stöttning, kunskap och kraft
1225 att kunna påverka sina barns val, och att minska att barnen ska hamna i kriminalitet vilket är
1226 fantastiskt och dessa incitament måste få drivas och implementeras för att nå ex föräldrar i visst
1227 segment där en misstänksamhet finns mot ex socialtjänsten. Vidare finns föräldracoacher och
1228 ungdomscoacher som har gett lyckat resultat. Finansieringen till dessa incitament och långsiktiga
1229 förebyggande satsningar måste komma från stat och kommun som bör ha det övergripande
1230 ansvaret, vilket inte nu alltid är fallet. Finansieringen måste vara oberoende. Men vi måste
1231 tillsammans gå ihop för att lösa detta. Fokus måste vara på barn och unga, även om vi bör väva in
1232 civilsamhälle, föräldraskap, socialtjänsten, skolan, polisen etc.
1233 Vi i Centerpartiet måste ge mer incitament och förslag på lösningar att arbeta mer förebyggande för
1234 att fånga upp dessa barn. Både på kort och lång sikt. Det behövs även självklart
1235 arbetsmarknadspolitiska insatser för att få föräldrarna i sysselsättning. Lägre trösklar till jobb,
1236 föräldrastöd etc. Men framför allt måste vi fånga upp och hjälpa barnen så de inte hamnar i
1237 utanförskap, får sämre hälsa, ger dem hopp om en bra och bättre framtid så dessa barn och unga
1238 väljer rätt väg vid olika vägskäl. Vi vet att många barn hamnar i gängkriminalitet med dessa
1239 förutsättningar, och antalet barn i gängkriminalitet ökar. Barnen är vår framtid. Vi måste göra mer
1240 för dessa barn, som även blir för samhällets bästa.

1241

1242 Att-satser

1243 [8.32.1](#) att öka fokus och utrymme i budgeten för mer resurser på förebyggande åtgärder för våra
1244 barn och unga att de hamnar i utanförskap, och ha det som ett specifikt avsatt område.

1245 [8.32.2](#) att Centerpartiet arbetar för att tillsätta en noll-vision mot barnfattigdom.

1246 [8.32.3](#) att Centerpartiet arbetar för att utöka ansvaret för myndigheten Barnombudsmannen, så
1247 den får även arbeta med förebyggande åtgärder och inte bara informativa insatser.

1248 [8.32.4](#) att vid ett regeringsskifte där Centerpartiet ingår i regeringsunderlaget, ska Centerpartiet
1249 arbeta för att tillsätta en barn- och ungdomsminister med ett tydligt uppdrag att minska
1250 barnfattigdomen, förebyggande arbete mot utanförskap och gängkriminalitet, för att hålla
1251 ihop detta arbete med ett tydligt ansvar.

1252 Distriktets yttrande

1253 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att skicka vidare motionen med bifall.

1254 **8.33 Motion angående civiläktenskap**

1255 **Motionsskrivare:** Daniel Berner

1256

1257 Titel

1258 Motion angående civiläktenskap

1259 Gammalt motionsnummer

1260 Jönköping 3

- 1261 Medskrivare
1262
- 1263 Område
1264 Familjerätt och socialtjänst
- 1265 Brödtext
1266 Länsstyrelsen ger idag förordnande till dagens borgliga vigselförrättare och Kammarkollegiet ger
1267 förordnande till religiösa utövare som av sitt trossamfund fått ett godkännande att förrätta vigslar.
1268 Vigselrätten innebär rätten till myndighetsutövning, det vill säga juridiskt bindande äktenskap.
1269
1270 Den 1 januari år 2000 ändrades relationerna mellan kyrka och stat. Svenska Kyrkan blev då relativt
1271 fristående från svenska staten. Idag räknas Svenska kyrkan till ett av alla de registrerade trossamfund
1272 som finns i Sverige.
1273 Det är dags att ta ett steg till och skilja på stat och religion genom att göra som i flera andra länder,
1274 det vill säga att frånta religiösa samfund den juridiska vigselrätten och låta den juridiska handlingen
1275 ske hos statliga representanter (borgliga vigselförrättare).
1276 Genom detta skiljer vi på den juridiska delen av äktenskapet från den religiösa. Låt det vara upp till
1277 varje par som ingått det juridiska äktenskapet att fritt välja en eventuellt religiös välsignelseakt.
1278
1279
- 1280 Att-satser
1281 [8.33.1](#) att Centerpartiet arbetar för att Sverige inför ett system kring civiläktenskap.
- 1282 Distriktets yttrande
1283 svar på motionen om civiläktenskap
1284 Svar på motionen om civiläktenskap
1285 Centerpartiet har en tydlig linje om att Sverige ska vara en sekulär stat där religion och stat är
1286 åtskilda. Samtidigt har partistämman tidigare avslagit förslag om att frånta religiösa samfund den
1287 juridiska vigselrätten och införa ett system där endast civila vigslar är juridiskt bindande.
1288 Motionen lyfter en principiell och viktig diskussion om relationen mellan stat och religion, samt hur
1289 äktenskapet som juridisk handling bör hanteras i en modern och sekulär rättsstat. Det nuvarande
1290 systemet möjliggör både borgerliga och religiösa vigslar med juridisk verkan, vilket ger valfrihet för
1291 medborgarna samtidigt som det upprätthåller en rättssäker myndighetsutövning.
1292 Distriktsstyrelsen föreslår därför:
1293 Att avslå motionen.
- 1294 **8.34 Motion om förnyad familjerättslagstiftning i arvsfrågor**
1295 **Motionsskrivare:** Martina Hallstörn
1296
- 1297 Titel
1298 Motion om förnyad familjerättslagstiftning i arvsfrågor
- 1299 Gammalt motionsnummer
1300 Sörmland 3

1301 Medskrivare

1302 Mia Nerby, Strängnäs krets

1303 Område

1304 Familjerätt och socialtjänst

1305 Brödtext

1306 Centerpartiet behöver verka för en förnyad familjerättslagstiftning som tar bättre hänsyn till hur
1307 dagens samhälle är beskaffat.

1308

1309 Bakgrund

1310 Lagstiftningen runt familjerätten baseras på hur vi levde i början av 1900 talet. Familjerna var
1311 beroende av varandra både under den tid man levde och även av vad som lämnades kvar efter
1312 föräldrarnas bortgång.

1313

1314 När normen var en kärnfamilj där vi levde man + fru + gemensamma barn och vi var beroende av
1315 varandra ekonomiskt, var det självklart att allt man ägde tillföll den överlevande maken/makan och
1316 därefter barnen vid dödsfall. Dels för att det inte fanns några andra normativa sätt att leva och dels
1317 för att barnen (efterlevande generationer) ofta var beroende av gården/marken för sin försörjning.
1318 Principen om att de närmast anhöriga ärver är fortsatt rimlig.

1319

1320 Dagens samhälle ser dock inte ut som det gjorde förr. Familjekonstellationer finns i alla möjliga
1321 former och vår lagstiftning i familjerätt är uråldrig och möter inte de utmaningar dagens
1322 familjekonstellationer står inför. Vi har par som gått isär, gift om sig på respektive håll och
1323 gemensamma barnkullar blir särkullsbarn när nya barn sätts till världen. 2017 låg siffran för antal
1324 sambopar i Sverige på ca 900 000 st, en alltså icke försumbar familjekonstellation som med
1325 gemensamma och särkullsbarn blir än svårare i arvslottssammanhang. Den arvslott som särkullsbarn
1326 har rätt att kräva ur sin förälders dödsbo kan komma slå undan fötterna rejält på den avlidnes övriga
1327 familj.

1328

1329 Att ha ett försörjningsansvar för de barn man sätter till världen är en självklarhet. Upp till dess
1330 barnet fyllt 21 år och gått klart skolan är en förälder idag skyldig att sörja för sitt barn. Därefter
1331 förväntas barnet vara vuxet och klara sin egen försörjning och skapa sitt eget boende och liv. Det är
1332 därför rimligt att arvslotten gäller så länge barnet är under 21 år och behöver försörjning, men
1333 därefter borde den obligatoriska rätten till arvslotten upphöra.

1334

1335 Det talas om hur en ny familjekonstellation kan verka för att göra tidigare barn arvlösa, men det
1336 talas mindre om hur tidigare barn/särkullsbarn hotar med att skada den nya familjekonstellationen
1337 genom att kräva ut sin arvslott. Även då två äldre lever sitt liv tillsammans beroende av varandras
1338 omvårdnad, men när den ene går bort så tillfaller det gemensamma boendet barnen och den
1339 överlevande blir skyddslös och kan få ekonomiska problem.

1340 För den som har insyn i detta, som har ekonomiska medel att ta juridisk hjälp går lagstiftningen så
1341 klart att runda. Men alla har inte de förutsättningarna, och det är många, särskilt kvinnor, som lever
1342 tillsammans med sin partner i ett gemensamt boende som sedan får gå från hus och hem för att
1343 vuxna barn med egna inkomster och ordnade liv ska ha ut sin laglott. Det är inte rätt.

1344

1345 Att-satser

1346 [8.34.1](#) att Centerpartiet arbetar för att en utredning tillsätts i ovanstående anda för att:

1347 [8.34.2](#) att modernisera arvsrätten och lagstiftningen kring arv bla avseende möjlighet att avskaffa
1348 arvslotten/att testamentera bort hela sin egendom enligt egen vilja i de fall man inte har
1349 barn man är försörjningsskyldig för.

1350 [8.34.3](#) att trygga arvsrätten för sambos respektive gifta som inte bara har gemensamma barn utan
1351 även särkullsbarn.

1352 [8.34.4](#) att vidga arvsrättscirkeln kring den som inte skriver testamente till att omfatta vidare
1353 släktled än idag innan allmänna arvsfonden lägger beslag på egendomen.

1354 Distriktets yttrande

1355 Distriktsstyrelsens yttrande

1356 Sörmland 3, Motion om förnyad familjerättslagstiftning i arvsfrågor

1357 Arvsreglerna i svensk lagstiftning kommer från en tid när vi levde i jordbrukssamhället och när vi var
1358 beroende av varandra över generationsgränserna för vår försörjning. Gården som våra föräldrar drev
1359 var både deras egen pension, men också barnens framtida inkomst. Detta skapade ett behov av att
1360 säkra att alla barn fick en lika stor del av föräldrarnas egendom för att alla barn i familjen skulle få
1361 samma möjlighet att skapa sig en inkomst.

1362 Tidigare levde vi oftast i samma relation med gemensamma barn och det innebar att för att skydda
1363 den ekonomiskt svaga i relationen samt barnen så skapades regelverket med arvsrätt till maka/make
1364 och om det inte fanns så gick arvet till barnen som grundregel. Detta var något som var väl
1365 fungerande under den tiden när vi som sagt levde över generationsgränserna och oftast i samma
1366 relation hela livet. Idag lever familjerna på ett helt annat sätt och generellt lever vi inte längre på
1367 samma gård över generationsgränserna utan i de flesta fall skapar varje generation sin egen
1368 försörjning och beroendet av sina föräldrar är väldigt litet.

1369 Allt fler väljer att skilja sig under livet och skapa nya relationer med ibland även nya gemensamma
1370 barn. Det är inte alltid man går in i ett äktenskap utan väljer att leva som sambos. Eftersom det är
1371 olika regler som gäller för arv vid samboskap och äktenskap, egna barn och min partners barn, så
1372 skapar det fall där den person som lever längre än sin partner riskerar att få lämna sitt hem om det
1373 som dör har barn som kräver ut sin arvslott. Eftersom det enligt dagens regler inte går att
1374 testamentera mer än hälften av det man äger, så är detta ett möjligt scenario. Medan vi lever kan vi
1375 skänka bort allt vi äger, men när vi dör kan vi enbart testamentera bort hälften. Som föräldrar är vi
1376 försörjningsskyldiga för våra barn upp till 21 år om de fortfarande studerar och bor hemma. Det är så
1377 länge samhället anser att vi är ansvariga över generationsgränserna när det gäller ekonomiska
1378 förhållanden.

1379 Just nu pågår en utredning om bla att utvidga arvsrätten till kusiner (dvs när inget testamente finns)
1380 och om att stärka skyddet för sambos.

1381 Centerpartiet i Sörmland tycker att vi behöver en mer modern arvsrätt som ligger mer i tiden för hur
1382 vi lever idag, så behöver detta ses över. Därför behöver vi utreda hur arvsrätten kan förändras så att
1383 det är möjligt att testamentera bort all sin egendom om man inte har barn man är
1384 försörjningsskyldig för, men i de fall man inte skriver ett testamente så bör arvsrätten kvarstå som
1385 idag. Det handlar om den individuella friheten att styra vem som ska få ens ägodelar när man dör.
1386 Vi behöver även stärka skyddet för den person som överlever sin partner för att inte den ekonomiskt
1387 svagare parten ska riskerar att lämna sin bostad i det fall det finns särkullsbarn.

1388 När det gäller att utvidga arvsrätten till vidare släktled än idag, så pågår utredningen och när den
1389 lämnats och remissinstanserna har kommit in med sina svar är det möjligt att ta ställning till om det

1390 är något Centerpartiet ska ställa sig bakom, vilket innebär att distriktsstyrelsen inte vill ta en tydlig
1391 ställning till just den delen av motionen.
1392 Sörmland 3 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att bifalla att-sats 1, 2 och 3 samt avslå att-
1393 sats 4.